

LAPIN LIITTO

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2023

”Olemme Lapin kokoava voima, asioiden yhteensovittaja ja elinvoiman edistäjä.
Tartumme rohkeasti ja ennakoiden kokeiluihin. Kehitämme maakuntaa
tasapuolisesti ja kestävästi. Vauhditamme vastuullisesti koko Lapin menestystä.”

*Maakuntahallitus 11.3.2024
Maakuntakuntavaltuusto 20.5.2024*

Sisältö

Sisältö	1
Maakuntajohtajan katsaus	2
Ollennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
Muutokset maakunnan toiminnassa	3
Lapin liiton hallinto	4
Henkilöstö	5
Maakuntaliiton olennainen toiminta ja muutokset.....	6
Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan toteutuminen	8
Toimintavuoden keskeiset riskit.....	9
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	10
Painopiste 1: Kansainväliset suhteet ja yhteistyö muuttuneessa toimintaympäristössä	10
Painopiste 2: Olevat ja tulevat osajat ja asukkaat	15
Painopiste 3: Lapin kestävän tulevaisuuden yhteensovittaminen sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen	18
Painopiste 4: Sujuvan työnteon, yhteistyön ja työhyvinvoinnin edistäminen.....	21
Talous	25
Tilinpäätös	25
Käyttötalouden toteumavertailu	26
Lapin liiton konsernitilinpäätös.....	29
Lapin liiton tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma	30
Tilinpäätöksen liitteet	33
Maakuntahallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	41

Maakuntajohtajan katsaus

Viime vuosi oli monella tapaa taitekohtien aikaa. Isossa kuvassa koko Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka otti uuden suunnan, kun Suomesta tuli virallisesti NATO:n jäsen 4.4.2023. Tämän uuden tilanteen mukanaan tuomia kaikkia ulottuvuuksia on vielä mahdotonta arvioida. Viime vuonna järjestetyt eduskuntavaalit taas taittoivat politiikan agenda, kun uusi Petteri Orpon hallitus aloitti työnsä kesällä.

Vaalivuosi oli myös maakunnan edunajamisen osalta kiireistä aikaa. Vaikuttamistyötä tehtiin usealla eri tasolla ja saimmekin hallitusohjelmaan sisälle useita Lapille tärkeitä tavoitteita. Pohjoisen ohjelman valmistelun aloittaminen oli näistä keskeisin, mutta samalla esimerkiksi kansallisen mineraalistrategian valmistelun aloittaminen ja luvituksen sujuvoittaminen ovat maakunnan kehittämiselle tärkeitä.

NATO-jäsenyyden myötä pohjoisen asema tulee vahvistumaan monella eri tavalla ja pyrimme viime vuonna myös aktiivisesti aloittamaan uuden geopolittisen tilanteen huomioivat toimet kansainvälisissä suhteissa. Työ laajan eurooppalaisten merellisten alueiden yhteistyöverkoston alkoi ja samalla käynnistimme pohjoisten alueiden uutta liikennejärjestelmää ja sen tarpeita kartoittavan New North -hankkeen naapureidemme kanssa. Kasvatimme resursseja Pohjois-Kalotin yhteistyön lisäämiseksi ja toiveena on, että myös valtiotason yhteistyö tulee syvenemään pohjoisen kysymyksissä.

Myös aluekehittämisessä viime vuonna elettiin nivelvaiheita. Rakennerahastoissa uusi ohjelmakauden toteuttaminen pääsi käyntiin vanhan ohjelman jälkitöiden ohella. Uusi älykkään erikoistumisen strategia valmistui ja maakunnan TKI-työtä lähdettiin kehittämään uudella pohjalla. Tässä työssä meillä on suuret haasteet, erityisesti TKI-rahoituksen tason nostaminen edellyttää laajapohjaista yhteistyötä.

Tuloksellisesti viime vuosi oli erinomainen. Pystyimme panostamaan avaintavoitteisiimme ja reagoimaan vuoden aikana syntyneisiin aluekehittämishaasteisiin aktiivisesti. Taloudellisesti viime vuoden tulos on myös erinomainen. Korona-tauon jälkeen järjestetty FEM-konferenssi onnistui jopa odotukset ylittäen ja loi hyvän puskurin kuluvalle toimintakaudelle ja tuleville vuosille.

Haluan esittää lämpimät kiitokset kaikille kumppaneillemme mahtavasta yhteistyöstä Lapin menestyksen ja kehittämisen edistämiseksi. Erityiskiitokset ansaitsee tietenkin Lapin liiton osaava, sitoutunut ja aktiivinen henkilöstö, aluekehittämisen huippujoukko! Näillä koko maakunnan voimilla on hyvä käydä kuluvan vuoden haasteiden kimppuun!

Maakuntajohtaja Mika Riipi

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Muutokset maakunnan toiminnassa

Vuonna 2023 Lapin väestönkehitys jatkoi tilastokeskuksen ennusteiden selättämistä ja oli ennakoitua positiivisempaa. Maan sisäisen muuttoliikkeen ja maahanmuuton vuoksi väestö lisääntyi Lapin seitsemässä kunnassa. Alueen sisäiset väestönkehitys- ja ikääntymiserot ovat huomattavia.

Lapissa on seitsemän HINKU-kuntaa ja kymmenen kuntaa on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen. Lisäksi kuudessa lappilaisessa kunnassa oli käynnissä ilmastostrategiatyö vuonna 2023 ja Lapissa on käynnistynyt maakunnallisen ilmasto- ja energiastrategian valmistelu. Uusiutuvien energialähteiden osuus Lapissa on vahvaa ja kasvava. Esimerkiksi tuulivoiman tuotanto on kasvanut vuoden 2010 yhdestä prosentista 20 % vuonna 2022. Kiinnostus tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoon on merkittävää.

Vuonna 2023 Suomesta tuli NATO-jäsen ja loppuvuodesta itäraja sulkeutui. Näillä turvallisuusympäristön muutoksilla on kauaskantoisia vaikutuksia Lapille. Keskustelu huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden kehittämisestä Pohjois-Suomessa vaikutti etenkin kuljetusreittien kunnostuksen arviointiin. Suomi esittikin TEN-T-kattavan verkon laajenemista länsirajaa pitkin kulkevaan valtatie 21 ja Tornion satamaan.

EU:n liikenteen päästöjen vähentämistavoitteiden ohjaava vaikutus maantieliikenteessä näkyi myös Lapin alueella. Puhtaampien vaihtoehtoisten käyttövoimien ja polttoaineiden jakeluverkosto on Lapissa silti vielä puutteellinen ja suurteholatauspisteiden markkinalähtöinen kehittyminen on haasteellista alhaisten liikennemäärien vuoksi. Tietoliikenneverkkojen katvealueet ovat edelleen ongelma ja aiheuttavat häiriöitä alueella liikkuville. Toinen vuonna 2023 keskustelua herättänyt EU:n poliittinen päätös oli kriittisten raaka-aineiden aloite. Tällä on tulevana vuosina merkittävä vaikutus Lapin kaivannaisteollisuuden kehitykseen.

Lapissa ei ole nähtävissä niin suuria taantuman merkkejä kuin maassa keskimäärin ja yritysten suhdannenäkymät ovat varovaisen positiivisia. Lomautukset ovat lisääntyneet selvästi muuta maata vähemmän. Matkailuala on toipumassa nopeasti. Lappiin tuli 2023 ennätysmäärä lentoja Keski- Euroopasta. Kansainvälisiä reittilentoja tulee Rovaniemelle, Kittilään ja Ivaloon.

Lapin työllisyyskehityksen kehityskuva on monin tavoin koko maata myönteisempi. Työllisyys on kasvussa ja Lapin työllisyysaste on vuonna 2023 kivunnut koko maata korkeammaksi. Koko maan kehityksestä poiketen työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys vähenee.

Vuosi 2023 oli Lapin kunnille taloudellisesti hyvä muun muassa koronatuista ja ns. verohännistä johtuen. Tulevana vuosina kuntatalous kohtaa kuitenkin merkittäviä haasteita ja kuntien talous alkaa eriytyä voimakkaammin.

Näiden positiivisten kehityskulkujen jälkeen on tärkeää muistaa, että paljon on vielä tehtävää erityisesti meidän lappilaisten hyvinvoinnin ja terveyden saralla. Päihteiden käytöstä johtuvat haitat, mielenterveyden ja yksinäisyyden haasteet sekä ylipainosta ja liikkumattomuudesta aiheutuvat hyvinvointihaasteet kaikissa ikäluokissa ovat nousseet vahvasti esiin. Lapissa itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on korkeinta koko maahan verrattuna kaikissa ikäluokissa. Pienenevät ikäluokat haastavat palvelutarjontaa ja pienille ryhmille palvelujen järjestämisen kustannukset ovat muuta maata kalliimmat (mm. etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta). Monelta kunnalta puuttuvat vielä osallisuusohjelma, yhteisbudjetoinnin mallit tai esillä olevat kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Lapin liiton hallinto

Lapin liiton **valtuusto** on maakunnan yhteistoimintaa ja kehittämistä ohjaava liiton korkein päättävä elin. Maakuntavaltuustossa on jäseniä 57 ja jokaisella heistä on henkilökohtaiset varajäsenet. Maakuntavaltuutetut ovat jäsenkuntiensa kunnanvaltuutettuja. Maakuntavaltuuston puheenjohtajistona toimii puheenjohtaja Sara Seppänen (ps.) sekä varapuheenjohtajat Johanna Ojala-Niemelä (sd.) ja Ulla Ilvesluoto (kesk.).

Vuoden 2023 aikana maakuntavaltuustossa tapahtuneet henkilövaihdokset:

Entinen jäsen/varajäsen	Nykyinen jäsen/varajäsen
Timo Kurula	Juha Hettula
Heino Keinotie	Tuomas Moberg
Jarmo Kylmämaa	Kari Koivumaa

Maakuntavaltuusto kokoontui vuoden 2023 aikana kaksi kertaa.

Lapin liiton **hallitus** ohjaa maakuntajohtajan ja viraston toimintaa sekä vastaa sen laillisuuden valvonnasta. Maakuntahallitus koostuu 15 jäsenestä sekä heidän henkilökohtaisista varajäsenistään. Maakuntahallituksen puheenjohtajana toimii Katri Kulmuni (kesk.) ja varapuheenjohtajana Riitta Savukoski (kok.).

Vuoden 2023 aikana maakuntahallituksessa tapahtui henkilövaihdoksia seuraavasti (maakuntavaltuusto 11.12.2023):

- Tanja Joonan erosi hallituksen jäsenyydestä ja hänen sijalleen hallitukseen valittiin jäseneksi Antti Mäkituomas ja varajäseneksi Tanja Joonan.
- Pekka Rajala erosi hallituksen jäsenyydestä ja hänen sijalleen hallitukseen valittiin jäseneksi Kari Koivumaa ja hänen varajäsenekseen Pekka Rajala.

Maakuntahallitus kokoontui vuoden 2023 aikana 11 kertaa.

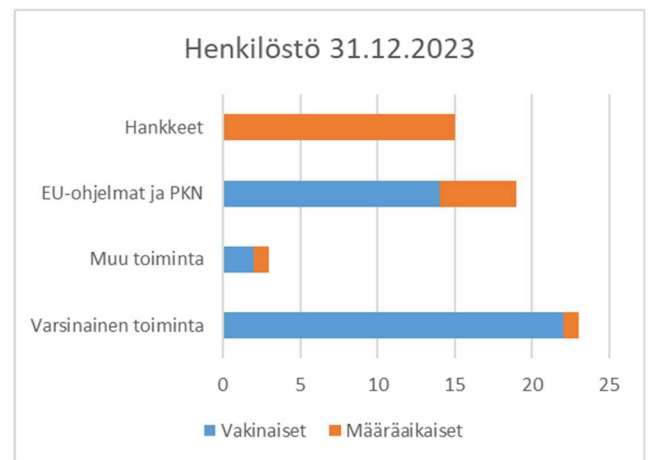
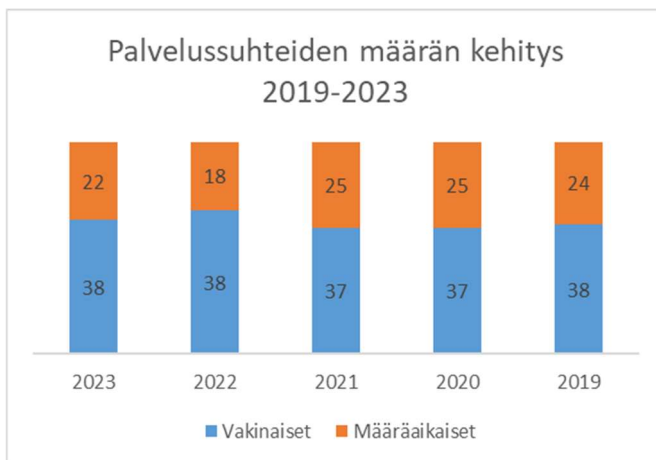
Liiton toiminnan ulkoisesta valvonnasta vastaa **tarkastuslautakunta** yhdessä tilintarkastajan kanssa. Lautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja valmistelee

valtuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lautakunnassa on seitsemän jäsentä ja varajäsentä. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana toimii Kaisu Huhtalo. Lapin liiton tilintarkastajana toimii JHT, KHT Juha Väärälä.

Lapin liiton asiantuntijat kehittävät maakuntaa valtuuston ja hallituksen linjausten mukaisesti. Maakuntajohtaja johtaa liiton **virastoa** ja vastaa viraston toimintakyvystä, asioiden valmistelusta sekä päätösten toimeenpanosta. Maakuntajohtajan tukena toimii vastuualuepäälliköistä, viestintäpäälliköstä sekä henkilöstön edustajasta koostuva johtoryhmä. Käytännön työtä Lapin liitossa tehdään neljässä vastuualuejohtajien koordinoimassa tiimissä: alueidenkäyttö ja ympäristö, hallinto ja talous, kehittäminen ja rahoitus sekä vaikuttaminen.

Henkilöstö

Lapin liitossa työskenteli vuoden 2023 lopussa 60 henkilöä, joista 38 oli toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa ja 22 määräaikaisessa palvelussuhteessa. Liiton henkilöstön määrä on viimeisten vuosien aikana pysynyt tasaisena. Vuonna 2023 vakinaisesta henkilöstöstä jäi eläkkeelle hallintosihteeri. Hallinnon ja talouden vastuualueella hallinnon suunnittelija siirtyi talon ulkopuolelle toisiin tehtäviin marraskuussa ja uusi hallinnon suunnittelija aloittaa alkuvuodesta 2024. Määräaikaisen henkilöstön vaihtuvuus on suurta – viime vuonna alkoi 16 uutta työsuhdetta ja päättyi 14. Luvuissa on mukana kaksi harjoittelijaa ja kolme perhevapaan sijaista.

Palvelussuhteet 31.12.2023

Henkilöstön määrässä vuoden lopussa ovat mukana myös 31.12.2023 päättyneet työsuhteet sekä virka- tai muulla vapaalla olevat työsuhteiset henkilöt. Lukuihin ei ole laskettu kahta harjoittelijaa eikä kolmea perhevapaan sijaista.

Henkilöstökulut olivat 3,8 miljoonaa euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen oli noin 109 000 euroa (2,8 %). Palkankorotuksista huolimatta kuntarahoitteen henkilöstön palkkakustannukset olivat vain 6 274 € suuremmat kuin vuonna 2022. Tämä selittyy sillä, että vuonna 2022 liitto maksoi eläkemenoperusteista eläkevakuutusmaksua n. 97 000 €, joka siirtyi vuoden 2023 alussa kokonaan hyvinvointialueiden ja kuntien maksettavaksi. Lisäksi muutama kuntarahoituksella työskentelevä teki osa-aikaista työtä mm. hankkeille, jolloin palkkakustannuksissa tuli säästöjä. Kehittämispäällikön tehtävää hoidettiin sisäisin järjestelyin ja yhden kuntarahoituksella työskentelevän työntekijän työsuhde päättyi kesäkuussa 2023. Hankkeiden henkilöstökulut olivat noin 144 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2022. Kokonaisuutena tuloslaskelman

henkilöstökulujen osuus toimintakuluista oli 60,81 %. Henkilöstötuloslaskelmalta laskettuna kustannukset olivat 72 % toimintakuluista. Henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja, työhyvinvointia ja osaamisen kehittämistä kuvataan tarkemmin henkilöstökertomuksessa.

Maakuntaliiton olennainen toiminta ja muutokset

Älykästä erikoistumista, pohjoista valoa ja lounaistuulta

Vuosi 2023 oli Lapin liitolle varsinainen älykkään erikoistumisen vuosi. Alkuvuonna 2023 Lapin liitto julkaisi uudistetun Lapin älykkään erikoistumisen strategiansa sekä päivitti Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa yhteisen älykkään erikoistumisen strategian ja laati suuralueen brändikäsikirjan edunajamisen tueksi. Sekä Lapin omassa, että seitsemän Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnan yhteisessä älykkään erikoistumisen strategiassa tavoitellaan innovaatioiden myötävaikutuksella elinkeinon uudistumista ja kestäväää kasvua. Panostamalla Lapin älykkään erikoistumisen temaattisiin painopisteisiin, vahvalla alueellisella yhteistyöllä edistetään muun muassa uuden liiketoiminnan syntymistä, mikro- ja pk-yritysten innovaatiokyvykkyyttä, huoltovarmuutta ja Lapin houkuttelevuutta vihreän siirtymän investointikohteena.

Keväällä 2023 Lapin liiton edunajamisessa tehtiin hartiavoimin töitä ja laajaa pohjoista yhteistyötä hallitusohjelmavaikuttamisessa ja tulosta tuli: Hallitusohjelmaneuvottelijat näkivät pohjoista valoa. Uusi hallitus käynnistää valtioneuvoston kanslian johdolla Pohjoisen ohjelman valmistelun. Lisäksi hallitusohjelmasta löytyi Lapille tärkeä teollisuusstrategia, yli ministeriörajojen toimiva investointinyrkki tärkeisiin hankkeisiin sekä elementtejä rajat ylittävän liikenteen sujuvoittamiseksi. Lapille tämä tarkoittaa vihreää valoa muun muassa Tornio-Kolari-radon sähköistämiseksi, lentoasemaverkon säilyttämiseksi ja mahdollisuuksia muihin infrainvestointeihin hallituskaudella.

Vuoden 2022 lopussa Lapin liiton hallitus päätti panostaa Pohjois-Kalotin yhteistyön tiivistämiseen sekä yhteistyöhön Itämeren alueella ja EU:ssa. Ja liittyi vuonna 2023 jäseneksi Perifeeristen merellisten alueiden liittoon (CPMR). CPMR on yksi vaikutusvaltaisimmista alueellisista organisaatioista Brysselissä, se jakaantuu kuuteen alueelliseen komissioon. Itämeren komission muodostavat järjestön jäsenalueet Itämeren alueelta Suomesta, Ruotsista, Saksasta ja Virosta. Itämeren komission 28. yleiskokous syyskuussa 2023 oli ensimmäinen, johon Lappi osallistui CPMR:n ja Itämeren komission jäsenenä.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpano käynnistyi vuoden 2022 aikana avatulla EAKR-haulla, ensimmäinen JTF-rahoituksen haku avattiin keväällä 2023. Lapin liitto myöntää rahoitusta ja tarjoaa tukea ideoille ja toiminnalle, jotka edistävät parhaiten maakunnan elinvoimaa ja tukevat Lappi-sopimuksen strategisten painopisteiden mukaista uutta ja innovatiivista toimintaa. Oikeudenmukaisen siirtymän rahastolla (Just Transition Fund) tuetaan vihreästä siirtymästä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia ihmisille, yrityksille ja ympäristölle. Lapin liitolla toteutti vuoden 2023 aikana rahoitushakuja sekä EAKR ja JTF-rahoituksesta sekä kansallisesta AKKE-rahoituksesta. Sidosryhmille järjestettiin erilaisia koulutuksia ja tietoiskuja uuden ohjelmakauden sisältöihin ja käytäntöihin perehtymiseksi.

Vuoden 2023 EAKR-hankehaussa Lapin liitto haki resursseja muun muassa mineraalialan osaamisen kehittämiseen sekä Lappi-brändin ja lappilaisen brändiosaamisen kehittämiseen. Syksyllä 2023 aloittaneessa Mining hub -projektissa tuetaan Lapin kaivannaisalan kilpailukykyä vahvistamalla alaan liittyvien tahojen verkostoyhteistyötä niin alueellisesti kuin kansainvälisesti. Kolmivuotinen Lappi-brändi 2.0 -hanke aloitti tammikuussa 2024, tavoitteena altistaa Lapin olemassa oleva aluebrändi moniääniselle tarkastelulle laajassa yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa. Tulosten pohjalta aluebrändiä päivitetään vastaamaan nykypäivän Lapin tarjoamia mahdollisuuksia ja tarpeita. Hankkeessa kootaan myös Lapin ensimmäinen kulttuurin ja luovan toimialan kasvuohjelma.

Lapin kunnat ovat käynnistäneet AKKE-rahoituksella koko Lappia koskevan Lapin TE24 -koordinaatiohankkeen toukokuussa 2023, jonka hallinnoijana toimii Lapin liitto. Lapin kansainvälisen toimintaympäristön muutokseen puolestaan on vastattu keväällä 2023 aloitetulla Lounaistuuli -hankkeella. Hankkeessa vahvistetaan Lapin muutosvalmiutta uudessa geopoliittisessa tilanteessa tiivistämällä pohjoista yhteistyötä sekä selvittämällä Itämeriyhteistyön ja Nato-jäsenyyden mahdollisuuksia alueen elinkeinoelämälle ja kehittämiseksi.

Suomi, Ruotsi ja Norja yhdistävät voimansa kehittääkseen pohjoista aluetta ja sen liikennejärjestelmää. Euroopan unionin Interreg Aurora -ohjelma on myöntänyt huomattavan rahoituksen New North - Transport, Logistics and Security of Supply -hankkeelle, joka keskittyy pohjoisen alueen liikenne- ja logistiikkajärjestelmän kehittämiseen. Tavoitteena on vastata myös pohjoisen alueen tulevaisuuden investointipotentiaalin toteutumiseen sekä liikenteeseen ja logistiikkaan liittyvän teknologian kehittymisen mahdollisuuksiin. Lapin liitto toimii hankkeen pääpartnerina yhdessä Ruotsin ja Norjan alueellisten toimijoiden kanssa.

Kansainvälisten hankkeiden saralla vuonna 2023 aloittanut Mount Resilience -projektiideoi ja testaa ilmastonmuutokseen sopeutumista ja luontopohjaisia ratkaisuja, jotka vastaavat paikallisiin tarpeisiin. Keväällä 2023 alkaneessa Interreg Europe hankkeessa "Developing Business Through Inclusiveness and Gender Awareness – New Cluster Competences" (DEBUTING) edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa ja osallisuutta pk-yrityksissä. Adopting Nature-based Solutions to Improve the Climate Resilience of Local Governments (NBS4LOCAL) -hankkeessa puolestaan edistetään luontopohjaisia ratkaisuja sopeutumisessa ilmastonmuutokseen esimerkiksi vaikuttamalla päätöksentekoon.

Lapin liiton koordinoimien tapahtumien osalta rikottiin ennätyksiä. Joka toinen vuosi järjestettävä Fennoskandian Exploration and Mining Conference (FEM) myytiin loppuun jo viikkoja ennen tapahtuman alkua. Syyskuussa Rovaniemellä Lapin kunta- ja aluekehityspäivät teki yleisöennätyksen 230 ilmoittautuneella. Teemana Lapin Yrittäjien kanssa yhteistyössä järjestetyillä kunta- ja aluekehityspäivillä oli Tekoäly ja monimuotoisuus Lapin työelämässä. Huhtikuussa raaka-aineiden kestävään käyttöön pureutuva konferenssi kokosi Itä- ja Pohjois-Suomen klusterit Kittilään. Clusters meet Regions -konferenssin järjestivät Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat yhdessä European Clusters Collaboration Platform (ECCP) ja MINE.THE.GAP-verkoston kanssa.

Lapin liitto haki syyskuussa Suomen arktisinta Europe Direct -tietopistettä perustettavaksi Lappiin. Lapin EU-tietopiste aloitti toimintansa tammikuussa 2024. Tavoitteena on sujuvoittaa tiedonkulkua EU:sta lappilaisille ja osallistaa unionin pohjoisimman alueen asukkaita entistä tiiviimmin keskusteluun yhteisestä eurooppalaisesta tulevaisuudesta. Suomessa toimii nyt yhteensä yhdeksän Europe Direct -pistettä.

Lapin yhteisen markkinointitalon House of Laplandin hallitus pyysi Lapin liittoa laatimaan yhteistyössä selvityksen, joka keskittyy organisaation tehtävien mahdolliseen siirtoon maakuntaliiton yhteyteen vuoden 2025 alusta. Taustalla on kuntien tiukentuva taloustilanne, jonka vuoksi toiminnan rahoitusta halutaan turvata pitkäaikaisesti. Selvityksessä tarkasteltiin muutoksen edellytyksiä ja reunaehjoja sekä mahdollisen siirron tuomia hyötyjä sekä haasteita. Mahdollinen siirto herättää kysymyksiä siitä, onko muutoksella vaikutuksia Lapin kykyyn edistää alueen yhteistä imagomarkkinointia ja osajien houkuttelevuutta sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Joulukuussa maakuntahallitus päätti pyytää kunnilta virallisia lausuntoja asiasta. Valtaosa kunnista puolsi lausunnoissaan tehtävien siirtoa osaksi Lapin liiton toimintaa ja maakuntahallitus päätti, että toimintojen siirtoa aletaan valmistella yhdessä House of Laplandin ja sen omistajien kanssa niin, että siirto voisi toteutua 2025 alussa.

Iso koko henkilöstön yhteispuristus oli Lapin liiton palkkausjärjestelmän uudistaminen. Työtä tehtiin tiiviissä yhteistyössä henkilöstön ja johtoryhmän kanssa usean kuukauden ajan. Uudistuksen tulokset esiteltiin ja siitä käytiin keskustelua Lapin liiton henkilöstön strategiapäivillä. Henkilöstön palaute prosessista oli positiivista: jokainen kiinnostunut pääsi prosessiin mukaan ja sisäinen viestintä uudistamisen vaiheista oli aktiivista.

Lapin liiton toiminnan painopisteet olivat edellisen vuoden tavoin kansainvälinen yhteistyö, osaajat ja asukkaat, kestävä tulevaisuus ja digitaalinen siirtymä sekä sujuva työnteko, yhteistyö ja työhyvinvoinnin edistäminen. Liiton tehtävissä ei vuonna 2023 tapahtunut olennaisia muutoksia. Vuonna 2024 otetaan uusia askeleita muun muassa kansainvälisen yhteistyön hankkeiden kautta, Lappi-brändi 2.0 -hankkeessa sekä ilmastoon ja vihreään siirtymään liittyvien aloitteiden kautta. Lisäksi liiton tehtäväkenttään voi tulla muutoksia Lapin yhteismarkkinoinnin tehtävien mahdollisesti siirtyessä House of Laplandilta Lapin liiton vastuulle.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan toteutuminen

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on tukea liittoa sen perustehtävien laadukkaassa toteuttamisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa sekä toiminnan turvaamisessa erilaisilta riskeiltä. Lapin liiton valtuusto hyväksyi 11.12.2023 päivitetyn sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen. Ohjeistuksen mukaisesti riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista ja työn suorittamista. Lapin liiton strategisen toiminnan kannalta on oleellista, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostavat tiiviin ja yhtenäisen kokonaisuuden.

Lapin liiton hallintosäännön 70 §:n mukaan sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Johtoryhmä päätti 14.2.2022 sisäisen tarkastuksen vuosien 2022–2023 kohteeksi viraston sääntöjen, ohjeistuksien ja vakuutuksien ajantasaisuuden tarkastuksen, erityisesti hybridityön näkökulmasta. Toimintavuonna 2023 on jatkettu vuoden 2022 sisäisen tarkastuksen raportin kehitysehdotusten mukaisia toimia. Henkilöstövaihdoksista johtuen vuoden 2023 osalta ei ole laadittu sisäisen tarkastuksen raporttia.

Vuoden 2023 aikana liitossa systematisoitiin riskienhallinta osaksi liiton vuosisuunnittelua tunnistamalla toimintasuunnitelman yhteydessä toiminnan tavoitteiden riskit vastuualueittain. Riskienhallinnan kokonaisuus täydentyy vuosisuunnittelun edetessä mm. riskianalyyysien laatimisella.

Vuoden 2022 loppupuolella eduskunta hyväksyi lain Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022, ilmoittajansuojelulaki). Lapin liiton hallitus hyväksyi ilmoituskanavan käyttöönoton 27.3.2023 olleessa kokouksessaan, minkä jälkeen ilmoituskanava otettiin käyttöön. Ilmoituskanava osaltaan parantaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyvykkyyttä.

Toimintavuoden 2023 aikana Lapin liitossa kiinnitettiin huomiota myös tietoturvan kehittämiseen. Riskienhallinnan näkökulmasta kartoitettiin mahdollisuutta kaksivaiheiseen kirjautumiseen ja mobiililaitteiden tietoturvan parantamiseen. Lisäksi erityistä huomiota kiinnitettiin vaarallisten työyhdistelmien mahdollisuuteen ja niiden minimoimiseen toiminnan järjestämisessä sisäisen valvonnan keinoin.

Kuntalain mukainen velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee maakuntahallituksen jäseniä, maakuntavaltuuston puheenjohtajistoa ja maakuntajohtajaa. Sidonnaisuusilmoitus ja muutokset tehdään tarkastuslautakunnalle. Lapin liitossa kiinnitettiin toimintavuonna huomiota sidonnaisuusilmoitusten ajantasaisuuteen. Lapin liitto pitää sidonnaisuuksista rekisteriä verkkosivuillaan.

Ohjelmien ja hankkeiden osalta tehdään vuosittain toiminnan tarkastuksia. Toimintavuonna tehdyissä tarkastuksissa ei noussut esille tavanomaisesta poikkeavia havaintoja ja kehittämissuosituksia toteutettiin tarkastusraporttien mukaisesti. Lisäksi useisiin hankkeisiin suoritettiin rahoittajan edellyttämä tilintarkastus ja yhteen hankkeeseen tehtiin komission tarkastus.

Toimintavuoden keskeiset riskit

Vuoden 2023 toimintasuunnitelman laatisen yhteydessä keskeisiksi riskeiksi tunnistettiin

- toimintaympäristön muutos sote-uudistuksen, kuntien taloustilanteen ja Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman hintojen nousun ja huoltovarmuuden merkityksen kasvun myötä
- osaavan henkilöstön riittävyys sekä
- FEM 2023 – konferenssin onnistuminen.

Toimintavuoden aikana merkittäviä riskejä ei toteutunut. Toimintaympäristön muutoksiin pystyttiin vastaamaan käynnistyneillä hankkeilla ja liiton tiukalla budjettikurilla. Osaavaa henkilöstöä saatiin rekrytoitua avoimiin tehtäviin. Henkilöresurssit olivat kuitenkin tiukat ja sijaisjärjestelyjä jouduttiin käyttämään paljon, minkä vuoksi henkilöstö oli toimintavuoden aikana tiukilla vaikuttaen myös heidän jaksamiseen. FEM 2023 -konferenssi onnistui erinomaisesti ja sen ansiosta liiton tilikauden tulos oli ylijäämäinen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Lapin liiton toiminnan painopisteet on määritelty organisaation strategian laadinnan yhteydessä ja tarpeet muutoksille arvioidaan vuosittaisen toiminnan suunnittelun yhteydessä. Painopisteet läpileikkaavat eri vastuualueet ja teemme liitossa yhteistyötä vastuualuerajat ylittäen. Näin ollen myös toiminnan raportointi laaditaan vastuualuerajat ylittäen.

Lapin liiton toiminnan painopisteet 2023–2024

- Kansainväliset suhteet ja yhteistyö muuttuneessa toimintaympäristössä
- Olevat ja tulevat osaajat ja asukkaat
- Lapin kestävän tulevaisuuden yhteensovittaminen sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen; sekä
- Sujuvan työnteon, yhteistyön ja työhyvinvoinnin edistäminen.

Painopiste 1: Kansainväliset suhteet ja yhteistyö muuttuneessa toimintaympäristössä

Tavoite	Toteutus	Tehdyt toimenpiteet
Vauhditamme vihreää siirtymää ja digitalisaatiota	Teemme tiivistä yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomi tasolla, mm. metsätyöryhmän kautta.	IP-Metsäryhmä on verkostoitunut, tavannut MEP:jä ja heidän avustajia ja pyrkinyt vaikuttamaan EU-sääntelyyn. Metsäryhmä on käynnistänyt IP-alueella metsätietoa tuottavan hankkeen vaikuttamisen tueksi. Olemme saaneet rahoituksen 2 kansainväliselle, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvälle hankkeelle. Hankkeen tuloksista on tiedotettu laajasti.
	Uudistamme Lapin älykkään erikoistumisen strategian.	Lapin älykkään erikoistumisen strategia uudistettiin ja uusi ohjelma hyväksyttiin alkuvuodesta 2023.
	Teemme vihreän siirtymän osalta tiivistä yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa Yhteisen pohjoisen ohjelman mukaisesti.	Lapin liitto on tehnyt edunajamista Yhteisen pohjoisen ohjelman saamiseksi hallitusohjelmaan. Työ kaynnistyyne ohjelman käynnistyttyä.

<p>Edistämme huoltovarmuutta</p>	<p>Käynnistämme hankkeen (New North) pohjoisen liikennejärjestelmän kehittämiseksi yhteistyössä Pohjois-Kalotin alueen toimijoiden kanssa.</p>	<p>Interreg Aurora -ohjelma sai myönteisen päätöksen New North -hankkeelle kesäkuussa. Hankkeseen palkattiin koordinaattori ja projektipäällikkö. Ensimmäinen seminaari oli 8-9.11.2023 Rovaniemellä.</p>
	<p>Edistämme huoltovarmuutta tiivistämällä yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa Yhteisen pohjoisen ohjelman mukaisesti.</p>	<p>New North- hankkeessa edistetään huoltovarmuutta liikenne- ja logistiikkateemassa. Lisäksi Lounaistuuli hankkeessa edistetään Yhteisen pohjoisen ohjelman tavoitteita tiivistämällä yhteistyötä Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan kanssa.</p>
<p>Huolehdimme osaavan työvoiman riittävydestä ja kehitämme kansainvälistä rekrytointia</p>	<p>Tuemme maakunnan toimijoita rahoituksen hyödyntämisessä.</p>	<p>Avatuista EAKR-, JTF-, AKKE-, Interreg Aurora sekä Interreg NPA-rahoitushauista järjestettiin tiedotustilaisuuksia, hakijoita ohjattiin rahoitusohjelmien sisältöjen ja rahoituksen haun osalta. Tekijöiden Lappi -hanke tuki kuntia hallintohenkilöstön ja luottamushenkilöiden työhyvinvointia ja vuorovaikutustaitoja parantamalla sekä kannustamalla ketterämpiin rekrytointiprosesseihin osaavan työvoiman houkuttelemiseksi. Lapin TE24 -koordinaatiohanke tukee välillisesti työvoiman riittävydessä tukemalla työllisyysalueita kehittämään toimivat rakenteet ja nykyisiin haasteisiin vastaavat työvoimapalvelut.</p>
<p>Rakennamme temaattisia kumppanuuksia Lapin älykkään erikoistumisen strategian pohjalta</p>	<p>Rakennamme mineraalialan verkostoyhteistyötä itä-pohjois- sekä Eurooppa-tasolla hyödyntäen lappilaista osaamista ja innovaatioita.</p>	<p>Mineraalialan verkostoyhteistyötä edistettiin mm. hakemalla eurooppalaiselle verkostolle DG Reformilta teknisen tuen rahoitusta toiminnan edistämiseksi. Lappi on ottanut vetovastuun sekä Itä- ja Pohjois-Suomen, että eurooppalaisesta kaivannaiskumppanuudesta. Vuonna 2023 aloitettiin johdonmukainen toiminta alueellisen mineraalialan verkoston luomiseksi sekä lappilaisten alan toimijoiden mukaan saattamiseksi eurooppalaiseen kaivosalueiden kumppanuuteen Lapland Mining Hub -hankkeen (EAKR) avulla. (MJ-T)</p>
	<p>Vahvistamme kansainvälisiä verkostojamme toteuttamalla ja rahoittamalla kansainvälisiä</p>	<p>Liitto on kumppanina kahdessa Interreg Europe -rahoitteisessa ja yhdessä Horisontti Eurooppa-rahoitteisessa hankkeessa, jotka käynnistyivät kevään/ kesän 2023 aikana. Lisäksi Interreg Europe-ohjelman toiselta kierrokselta</p>

	<p>hankkeita sekä tuemme maakunnan toimijoita kansainvälisiä kumppanuuksia edistävän rahoituksen hyödyntämisessä.</p>	<p>hyväksyttiin kaksi hanketta, joissa Lapin liitto on kumppanina ja kaksi Lapin ammattikorkeakoulun hanketta, joissa Lapin liitto on liitännäiskumppanina. Hankkeet käynnistyvät huhtikuun 2024 alussa. IMPROVE- ja SMARTY-hankkeet (Interreg Europe) päättyivät heinäkuun 2023 lopussa. Maakunnan toimijoita tuettiin sekä kansainvälisten hankkeiden että temaattisten kumppanuuksien edistämässä. Uuden älykkään erikoistumisen strategian myötä temaattisia kumppanuuksia on tarkasteltu suhteessa strategian sisältöihin ja sen tuloksena päätettiin luopua kolmesta kumppanuudesta (viisi jatkaa). Erityisesti on tuettu Bioenergia, BERRY+ ja Vanguard Initiativen vetypilotin toteuttamista.</p>
	<p>Koordinoimme onnistuneen FEM 2023 -tapahtuman.</p>	<p>Konferenssiohjelma toteutui vahvasti kansainvälisenä https://femconference.fi/fem2023-programme/. Tapahtumaviikkoon sisältyi myös kolme tieteellistä lyhytkurssia ja kolme kaivos-ekskursiota. Konferenssi, oheisnäyttely, konferenssi-illallinen ja ekskursiot olivat loppuunmyytyjä. Statistiikka lyhyesti: 1200 osallistujaa edustaen 33 kansallisuutta ja 382 organisaatiota. Näytteilleasettajia 129.</p>
<p>Edistämme rajaesteiden poistamista Pohjoismaissa</p>	<p>Teemme rajaesteiden poistamiseksi tiivistä yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa Yhteisen pohjoisen ohjelman mukaisesti.</p>	<p>Rajaeste- ja rajaneuvontatyötä on tehty suunnitellusti. Rajaneuvonnan Tornion toimipisteessä aloitti syyskuussa työvoimaviranomaisten tuella Eures-neuvoja 20 % työpanoksella. Näin Rajaneuvonnassa työskentelee EURES-neuvoja jokaisesta Pohjoiskalotin maasta. Rajaneuvonnan koordinaattorin rekrytointi toteutettiin loppuvuodesta 2023, uusi koordinaattori aloitti vuoden 2024 alussa.</p>
	<p>Tiivistämme yhteistyötä Pohjoiskalotin ja NSPA-verkoston osalta.</p>	<p>Tulevaisuuskeskustelut ovat edelleen auki ja kansalliset linjaukset puuttuvat, joiden pohjalta työtä lähetään tekemään.</p>
	<p>Käynnistämme ja päivitämme kahdenvälisiä suhteita Pohjois-Ruotsin ja -Norjan alueiden kanssa.</p>	<p>Kahdenvälisten suhteiden sopimusten päivittäminen ja yhteistyön tiivistäminen toteutetaan osana Lounaistuuli-hanketta. Hanke sai AKKE- rahoituksen ja käynnistyi alkuvuodesta. Hankkeessa pyritään tiivistämään pohjoismaista yhteistyötä sekä selvittämään Itämeriyhteistyön ja Suomen NATO-jäsenyyden tuomia mahdollisuuksia Lapin elinkeinoelämälle ja kehittämiselle.</p>

<p>Tuemme Lapin liiton kansainvälisiä painopisteitä läpileikkaavien kansainvälisten rahoitusohjelmien toimeenpanoa</p>	<p>Kolarctic CBC 2014–2020 -ohjelman päättäminen</p>	<p>Ohjelman päättämistoimia toteutettiin suunnitellun mukaisesti, ohjelmasta rahoitetut hankkeet ovat päättyneet kesään 2023 mennessä.</p>
	<p>Interreg Aurora 2021–2027 -ohjelman sihteeristön työn tukeminen</p>	<p>Lapin liiton edustajat osallistuivat aktiivisesti sekä kansallisen arviointiryhmän että hallinto- ja seurantakomiteoiden kokouksiin. Lapin liitossa toimii yksi Interreg Aurora- ohjelman sihteeristön työntekijöistä.</p>
	<p>Interreg Pohjoinen Periferia ja Arktis (NPA) 2021–2027 -ohjelman kansallisen informaatiopisteen ylläpito</p>	<p>NPA ohjelman kansallinen informaatiopiste on toiminut suunnitellun mukaisesti. Lapin liiton edustaja on mukana kansallisen arviointiryhmän toiminnassa.</p>
	<p>Interreg- ohjelmien Suomen kansallisen rahoituksen hallinnointitehtävän toimeenpano</p>	<p>Uusi tehtävä käynnistettiin. Rahoituspäätöksiä tehtiin Suomen kansallisesta rahoituksesta vuonna 2023 kaikkiaan 93 kappaletta. Rahoitushakemusten määrä lisääntyy koko ajan sen mukaan, miten ohjelmat toteuttavat rahoitushakuja ja valmistelevat EU-rahoituspäätöksiä. Vastinrahoituksesta on tiedotettu hakijoille ja tuensaajille ja hakuilmoitus ja hakuun liittyvä ohjeistus laitettiin nähtäville Lapin liiton internet-sivuille rahoitus osioon suomeksi ja ruotsiksi. Kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiprosessia ja - menetelmiä kehitettiin. Interreg- ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen hallinnointikuvausta on päivitetty. Kansallisesta vastinrahoituksesta tehtiin vuoden 2023 aikana 19 maksatuspäätöstä.</p>
	<p>Interreg-ohjelmien valvontatehtävät</p>	<p>Lapin liitossa huolehditaan Interreg Auroran, Europen ja Northern Periphery and Arctic (NPA) -ohjelmien valvontatyöstä. Tämä uusi tehtävä on käynnistetty ja vuoden 2023 aikana tarkastettiin 89 tuensaajan kustannuksia (Interreg Aurora 60 kpl, Interreg Europe 21 kpl ja NPA 8 kpl). Tuensaajia tiedotettiin ohjelmakaudella tapahtuneesta muutoksesta, jossa valvontatyö Interreg-ohjelmien osalta on keskitetty kahdelle maakuntaliitolle. Vuoden aikana luotiin</p>

		tarkastajan työhön erilaisia seurantataulukoita ja laadittu Lapin liiton rahoitusohjelmille yhteistä riskiperusteista otantamenetelmää.
Suomen EU-toimiston resursseja ja osaamista hyödynnetään Itä- ja Pohjois-Suomen edunvalvonnassa	Vuonna 2022 DG Reformin teknisen tuen rahoituksella käynnistynyt OECD:n jatkotutkimus NSPA-alueelle toimeenpannaan pääasiassa vuoden 2023 aikana.	Lappia koskeva, ennakkoon tutkijoiden käyttöön tarvittava pohjamateriaali on toimitettu, Lapin vierailu ja sidosryhmäkeskustelut toteutettiin marraskuussa 2023. Raportti julkaistaan syksyllä 2024.
	Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien edunajaminen ja näkyvyyden edistäminen EU-instituutioiden suuntaan	Lapin liitto on osallistunut EU-toimiston järjestämiin IP-alueen yhteisiin edunvalvontatapaamisiin Brysselissä.
	EU: tulevan alue- ja rakennepolitiikan seuranta ja vaikuttaminen sen sisältöihin (EU kontekstissa käytössä myös termi koheesiopolitiikka)	Lapin liitto seuraa ohjelmakauden 2028–2034 valmistelua aktiivisesti.
Barents-yhteistyö	Lapin liitto osallistuu aktiivisesti Barentsin alueen multilateraaliseen yhteistyöhön Barentsin alueneuvoston ja -komitean jäsenenä. Venäjän Ukrainaan käynnistämisen hyökkäyssodan seurauksena Venäjän osallistuminen Barents-yhteistyöhön on jäädytetty ja toimintaa jatketaan Suomen, Ruotsin ja Norjan kesken	Alueneuvoston ja -komitean sekä työryhmien kokouksiin osallistuttiin mahdollisuuksien mukaan ja samalla osallistuttiin muuttuneiden rakenteiden tulevaisuuteen liittyvään valmisteluun.

<p>Perifeeristen merellisten alueiden liitto CPMR</p>	<p>Lapin liitto valmistautuu liittymään Perifeeristen merellisten alueiden liittoon vuoden 2023 alussa.</p>	<p>Lapin liitto liittyi CPMR jäseneksi maaliskuussa 2023 ja toimii aktiivisena jäsenenä kaikissa Lapille olennaisissa työryhmissä. Sekä virkamies- että poliittinen edustus on nimetty keväällä 2023.</p>
<p>Pohjoiskalottiyhteistyö</p>	<p>Pohjoiskalottiyhteistyötä tehdään pääasiassa Pohjoiskalotin neuvoston puitteissa Norjan ja Ruotsin pohjoisimpien maakuntien kanssa. Pohjoiskalotin neuvoston pääsihteeri vastaa PKN ja sen alaisen valmisteluryhmän asioiden ja kokousten valmistelusta sekä Ruotsi-Suomi-Norja rajaneuvonnan toimipisteiden toiminnan raportoinnista Pohjoismaiselle ministerineuvostolle</p>	<p>Lapin liiton edustajat osallistuivat sekä Pohjoiskalotin neuvoston että sen valmisteluryhmän kokouksiin. Neuvoston kokous toteutettiin Brysselissä keväällä 2023. Valmisteluryhmä on kokoontunut 6 kertaa. PKN puheenjohtajana toimii Nordlannin maakunta Norjasta.</p>

Painopiste 2: Olevat ja tulevat osajat ja asukkaat

Tavoite	Toteutus	Tehdyt toimenpiteet
<p>Päivitämme Lappi-brändin vastaamaan maakunnan tarpeita.</p>	<p>Käynnistämme hankkeen Lappi-brändin päivittämiseksi yhteistyökumppaneidemme kanssa.</p>	<p>Huhtikuun 2023 alussa haettiin Lapin liiton EAKR-haussa Lappi-brändi 2.0 -hanketta ja hakemusta täydennettiin rahoittajan pyynnöstä syksyllä 2023.</p>
	<p>Osana Lappi-brändin päivittämistä kokoamme Lapin kulttuuriohjelman.</p>	<p>Lappi-brändi 2.0 -hankkeessa on osana Lapin kulttuurin ja luovan toimialan kasvuohjelma. Hanke alkaa 2024.</p>

	Päivitetyn Lappi-brändin pilotoinnissa ja jalkauttamisessa hyödynnämme ainutlaatuista lappilaista kulttuurin kirjoa.	Lappi-brändi 2.0 -hankkeessa on osana Lapin kulttuurin ja luovan toimialan kasvuohjelma. Hankkeelle saatiin vihreää valoa MYRRistä syksyllä 2023. Hanke alkaa 2024 alussa.
Toteutamme osaavan työvoiman saatavuuden -toimenpidesuunnitelmaa.	Koordinoimme veto- ja pitovoiman sekä infran teemojen kokonaisuuksia osana toimenpidesuunnitelmaa.	Työryhmän toiminta aloitettiin toukokuussa, kunta-asiantuntija toimii työryhmän puheenjohtajana. Työryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa ja valmisti työryhmän teeman osalta nykytilan kartoitusta. Osallistuimme myös koordinaatioryhmän toimintaan.
Koordinoimme ja kehitämme teemaan liittyviä keskeisiä verkostoja.	Koordinoimme ja vaikutamme elinkeinojen edunvalvontatyöryhmässä, kuntajohtajaverkostossa ja kuntien viestintäverkostossa.	Kuntajohtajaverkosto kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Asuntopulan osalta tehtiin kuntajohtajaverkoston kautta kuntien ja Lapin liiton yhteinen edunvalvontamatka Helsinkiin 2/2023. Kesäkokous järjestettiin Sodankylässä. Syksystä alkaen myös hyvinvointialueen johtaja on kutsuttu mukaan verkoston toimintaan. Elinkeinojen edunvalvontatyöryhmä on kokoontunut keskustelemaan hallitusohjelmaan vaikuttamisesta, JTF-infon yhteydessä ja liikenneinfraan liittyvissä teemoissa. Lapin kuntien viestintäverkosto kokoontui Lapin kunta- ja aluekehityspäivien yhteydessä Rovaniemellä syyskuussa sekä etänä valmiustoimikunnan kanssa yhteisten koulutusten parissa. Lisäksi verkosto toimii yhteisellä somealustalla Facebookissa.
	Edistämme Lapin edunajamista keskeisten ryhmien kautta maakunnassa, Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa yhteistyössä ja kansainvälisesti.	Lapin liitto on tehnyt alueellisten kumppaneiden sekä Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyötahojen kanssa edunajamistyötä kotimaassa ja Eurooppa-tasolla: järjestänyt tilaisuuksia, tehnyt kannanottoja ja tiedotteita sekä nostanut esiin maakunnalle keskeisiä teemoja, osallistunut keskusteluun ja antanut aktiivisesti lisätietoa eri foorumeilla.
	Koordinoimme järjestöneuvottelukuntaa ja koulutussuunnitteluryhmää.	Järjestöneuvottelukunnan työtä tuettiin suunnitelman mukaisesti. Koulutustarve-ennakointityötä on toteutettu ennakoinnin toimialaklustereissa, ennakointivastaavien toimintana ja maakunnan erilaisten ennakointihankkeiden yhteistyönä ja koordinaationa. Koulutuksenjärjestäjien kokouksissa oli syksyllä ollut taukoa, toiminta jatkuu keväällä 2024.

Koordinoimme ja vaikutimme TYP-verkostossa.

Kehitämme verkoston toimintasuunnitelman mukaisesti palveluita asiakkaan palveluprosessien vaikuttavuuden lisäämiseen työllistymispolulla.

TYP -yhteistyösopimus solmittiin vuodelle 2023 ja 2024. TYP on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Teemme vuorovaikutteista ja aktiivista viestintää, lisäämme maakunnan veto- ja pitovoimaa

Tuemme viestinnällä lappilaisia veto- ja pitovoimaa edistäviä hankkeita ja aloitteita.

Lapin liiton hankkeille on annettu viestintätukea, esim. Tekijöiden Lappi -hankkeen podcasteissa, hallitusohjelmavaikuttamisessa ja Lappi-brändi 2.0 -hankehakemuksen kautta on edistetty Lapin veto- ja pitovoimatyön tulevaisuuden resursointia.

Tekijöiden Lappi -hankkeessa toteutettiin 19 jakson podcast, jossa Lapin kunnat pääsivät mainostamaan kuntaa työnantajana ja asuinpaikkana sekä edistämään kunnan veto- ja pitovoimaa houkuttelemalla uusia työntekijöitä kuntiin. Podcast-jaksot julkaistiin Lapin Kansan nettisivuilla aikavälillä 15.2.-14.6.2023. Jaksot ovat hyödynnettävissä myöhemminkin kuntien (ja Lapin liiton) rekrytoinneissa. Lapin maakunta ja kunnat näkyivät hankkeen kautta isosti myös Kauppalehden liitteessä "Moderni terveydenhuolto ja työhyvinvointi, 3/2023" sekä kesäkuussa työhyvinvointikyselyn tulosten julkaisun kautta mm. YLE:llä, Lapin Kansassa ja Kuntalehdessä. Lisäksi Lapin liitto on jakanut ja nostanut esimerkkeinä erilaisia lappilaisia hankkeita ja innovaatioita sekä muistuttanut pilke silmäkulmassa muun muassa t-paidoissa, että "Elämä on liian lyhyt etelässä eletäväksi".

Edistämme viestintäosaamista maakunnassa.

Lapin kuntien viestintäverkoston vertaiskoulutuksia ja koulutusyhteistyötä Lapin valmiustoimikunnan viestintäjakson kanssa jatkettiin vuonna 2023. 24.2.2023 järjestettiin keskustelutilaisuus Tekijöiden Lappi -hankkeen puolesta Lapin medioiden kanssa aiheesta liittyen veto- ja pitovoimaisen Lappi -kuvan rakentamiseen. Kunnat olivat toivoneet ensimmäisen työhyvinvointikyselyn jälkeen, että media ymmärtäisi myös oman roolinsa veto- ja pitovoimaisuuden rakentamisessa. Keskustelu oli rakentava ja yhteistyötä parantava. Lapin kuntien viestintäverkoston vertaiskoulutuksissa on käsitelty muun muassa

työhyvinvointia, poikkeusolojen viestintää sekä tulevaa Lappi-brändi 2.0 -hanketta.

Painopiste 3: Lapin kestävän tulevaisuuden yhteensovittaminen sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen

Tavoite	Toteutus	Tehdyt toimenpiteet
Vaikutamme uuteen hallitusohjelmaan.	Teemme Lapin edunajamista ja yhteiskunnallista vaikuttamista eri areenoilla.	Keväällä hallitusohjelman vaikuttamistyössä tehtiin tiivistä yhteistyötä kuntien, Lapin Yrittäjien, Lapin kauppakamarin ja muiden alueellisten sidosryhmien kanssa. Saavutimme paljon tavoitteistamme mm. Pohjoisen ohjelman sisällyttäminen hallitusohjelmaan, mutta muutama kirjaus hallitusohjelmassa ei ole Lapille suopea. Työ jatkuu pohjoisen ohjelman sisältöihin vaikuttamalla.
	Teemme vaikuttajaviestintää yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa.	Keväällä hallitusohjelman vaikuttamistyössä tehtiin tiivistä yhteistyötä kuntien, Lapin Yrittäjien, Lapin kauppakamarin ja muiden alueellisten sidosryhmien kanssa. Saavutimme paljon tavoitteistamme mm. Pohjoisen ohjelman sisällyttäminen hallitusohjelmaan, mutta muutama kirjaus hallitusohjelmassa ei ole Lapille suopea. Työ jatkuu pohjoisen ohjelman sisältöihin vaikuttamalla.
Edistämme Lapin luonnon monimuotoisuutta, luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja hiilineutraaliutta.	Toteutamme Lapin Green Deal -tiekarttaa	Lapin Green Deal-tiekartalle laadittiin mittarit ja arviointimalli ja aluekehittäjiä on koulutettu vihreän siirtymän teemoista. Maakunnallisen ilmasto- ja energiastategiaan tähtäävä hanke jätettiin rahoittajalle (Jaosto, ELY ja liitto). Lapin kuntia on tuettiin ilmastotoimissa (mm. ilmastosuunnitelmat, selvitykset, HINKU-verkosto). Lappi on mukana kansallisessa kiertotalouden Green Deal-sopimusmallin laatimisessa. MountResilience-hankkeella sekä NBS4-Local-hankkeella edistetään ilmastomuutokseen sopeutumista. Maakuntakaavoituksessa yhteensovittamme Lapin luonnon arvoja ja luonnonvarojen käyttöä.

	Koordinoimme Vihreän siirtymän jaoston toimintaa.	Vihreän siirtymän jaosto on toiminut aktiivisesti arvioiden Green Deal-tiekartan toteutumista sekä tehden aloitteita sen toteuttamiseksi. Tiekartalle laadittiin vihreän siirtymän seurannan vaikuttavuus- ja arviointimalli.
	Edistämme vaelluskalakantojen elvyttämistä mm. vaelluskalatyöryhmän kautta.	Työryhmä on edistänyt Kemi-Ounasjoella toteutettavia vaelluskalahankkeita ja osallistunut Isohaaran kalatieseurannan kustannuksiin. Lisäksi ryhmä toteutti kunta- ja aluevierailuja sekä antoi kannanottoja ja lausuntoja.
Toimeenpanemme älykkään erikoistumisen uutta toimintamallia.	Koordinoimme Lapin älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanosuunnitelmien toteuttamista.	Uusi älykkään erikoistumisen strategia julkaistiin maaliskuussa 2023. Jokaiselle neljälle painopisteelle rakennettiin omat toimeenpanosuunnitelmat loppuvuonna vuonna 2023, joiden etenemistä seuraava Älykkään erikoistumisen koordinaatioryhmä nimettiin ja aloitti työnsä lokakuussa 2023.
	Tuemme Lapin älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoon uusia elinkeinolähtöisiä yhteistyömallien kehittymistä.	Älykkään erikoistumisen klusteritoiminnalle on määritelty elinkeinolähtöiset kriteerit uudessa strategiassa. Klustereiden kehittymisen tukemista edistettiin mahdollistamalla toimijoille klusteritoiminnan benchmarkkaus mm. Ruotsissa. Lisäksi klusteritoiminnan kehittymistä tuettiin loppuvuodesta avatulla erillisellä AKKE-rahoitushaulla, joka suunnattiin klustereiden laatumerkkien hankintaan. Näiden lisäksi tarkasteltiin älykkään erikoistumisen roolia maakunnan TKI-kokonaisuudessa ja osallistuttiin nk. TKI-pyöreän pöydän sihteeristön työskentelyyn.
Tuemme vihreää ja digitaalista siirtymää rahoitusohjelmien kautta.	Kestävää kasvua ja työtä Suomen rakennerahasto-ohjelman 2014–2020 toimeenpano.	Ohjelmasta ei ole rahoitettu uusia hankkeita vuoden 2023 aikana. Hankkeet päättyivät vuoden 2023 aikana ja suurin osa raporteista ja maksatuksista käsiteltiin ennen vuoden loppua.
	Uudistuva ja Osaava Suomi – Suomen alue- ja rakennepoliitikan ohjelman 2021–2027 toimeenpanon käynnistäminen ja tuenhakijoiden aktivointi.	Ohjelman toimeenpano on käynnistetty toukokuussa 2022 avaamalla sekä EAKR- että JTF rahoitukset haettavaksi. Viestintää toteutettiin aktiivisesti tiedon lisäämiseksi. Ohjelman toteutus on viivästynyt merkittävästi seurantajärjestelmän keskeneräisyyden vuoksi. Hankkeille ei ole voitu tehdä yhtään maksatusta vuoden aikana, ainoastaan yksi ennakkomaksatuspäätös on tehty ja päätöksiäkin merkittäväällä viiveellä. EAKR- hankkeille tehtiin 52

		rahoituspäätöstä vuoden 2023 aikana, yhteensä rahoitusta on myönnetty 12 M€.
	Uuden JTF rahoituksen tehokas käyttöönotto ja hyödyntäminen tukemaan tavoitetta.	Ensimmäinen JTF rahoitushaku avattiin keväällä 2023. Yhteensä 15 JTF hankkeelle tehtiin rahoituspäätös ja rahoitusta myönnettiin 4,3 M€. AKKE-rahoituksella on toteutettu Lapin oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman toimeenpanon aktivointihanke, jolla on tavoitettu sidosryhmiä ja aktivoitu toimijoita rahoitushakemusten valmisteluun. Hankeen toimenpiteillä on aktivoitu erityisesti kuntia hakemaan rahoitusta.
	Kansallisten aluekehittämisen (AKKE) määrärahojen hyödyntäminen tavoitteiden mukaisesti, rahoituksen hallinnointi.	AKKE-rahoitusta on jaettu jatkuvassa haussa sisään tulleisiin hakemuksiin rahoituksen painopisteiden mukaisesti. Rahoituksessa painottuivat hankkeet, joilla kehitetään elinkeinojen uudistumista ja muutosjoustavuutta. AKKE-hakemuksia saapui yhteensä 25 kpl ja tukipäätöksiä tehtiin 24 kpl, joihin rahoitusta myönnettiin 1 160 437 €. Vuonna 2023 maksatuspäätöksiä tehtiin 39 kpl, joissa AKKE-rahoitusta on maksettu 1 313 694,29 €. Edunvalvontaa tehtiin peruttujen CBC-ohjelmien Suomen kansallisen rahoituksen osoittamiseksi entisille CBC-ohjelmamaakunnille AKKE-rahoituksena. Osa rahoituksesta leikattiin budjetista osana valtiontalouden säästöjä, osan kohdistamista maakunnille edelleen odotetaan.
Toteutamme Lappi-sopimusta maakuntakaavoituksella ja liikennejärjestelmäsuunnittelulla.	Käynnistämme Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 valmistelun.	Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotus 2040 oli viranomaislausunnoilla 12.5-30.6. Ohjausryhmä kokoontui kolme kertaa, saamelaiskäräjälain mukaiset neuvottelut pidettiin maaliskuussa ja lokakuussa sekä poronhoitolain mukainen neuvottelu huhtikuussa ja viranomaisneuvottelu lokakuussa. Ratayhteysselvitys valmistui alkuvuodesta, liiteaineistoiksi laadittiin paliskuntakohtaiset kuvaukset, joihin pyydettiin myös palaute paliskunnilta. Maakuntakaavaehdotus valmisteltiin julkista nähtäville panoa varten ja ehdotus asetettiin nähtäville 7.12. sekä siihen liittyvä yleisötilaisuus pidettiin 19.12.

	Edistämme kaivoshanke vaihemaakuntakaavavalmistelua.	Ikkarin kaivoshanke vaihemaakuntakaava on saatu vireille ja ensimmäinen viranomaisneuvottelu pidettiin lokakuussa. Rajapalot ovat jo vireillä. Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavatyön jatkoaikataulusta on sovittu. Lapin ELY antoi YVA:sta perustellun päätelmän elokuussa. YVA:n yhteydessä tehdyn Natura-arvioinnin osalta Lapin ELY-keskus totesi, että Natura-arvioinnissa ei voida kaikilta osin pitää asianmukaisella tavalla arvioituna hankkeen vaikutuksia sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Yhtiö päivittää Natura-arvioinnin, jonka jälkeen Sakatin vaihemaakuntakaavan valmisteluaineisto asetetaan nähtäville.
	Päivitämme Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkastrategian.	Strategiaa uudistetaan Kainuun liiton johdolla maakuntaliittojen yhteistyöllä ja ostopalveluilla.
	Voimassaolevien maakuntakaavojen seuranta. Jatkamme tuulivoimaselvityksen toteuttamista rahoituksen varmistuttua.	Seurantatyö tapahtuu viranomaisneuvotteluissa ja lausuntojen antamisella. Annoimme 105 lausuntoa, joista kunnille 51 kpl kuntakaavoista ja 54 kpl lausuntoja eri viranomaistahoille mm. hankkeista, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, YVA-hankkeet ja lainsäädännön muutokset YM myönsi rahoituksen Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen jatkolle 23-24. Koordinaattori aloitti 2.5. Ostopalvelut kilpailutettiin ja työ on alkanut. Yleisöwebinaari pidettiin 14.12.2023.
	Käynnistämme merialuesuunnittelun toisen kierroksen.	Merialuesuunnittelun toisen kierrokseen valmistautuminen aloitettiin 2023 Varsinais-Suomen liiton koordinoimana. Vuorovaikutusfoorumi pidettiin Torniossa 9.11.2023.

Painopiste 4: Sujuvan työnteon, yhteistyön ja työhyvinvoinnin edistäminen

Tavoite	Toteutus	Tehdyt toimenpiteet
Toimimme vaikuttavana	Toimimme aktiivisesti kentällä (jalkaudumme).	Aktiivista käymistä kunnissa ja alueilla, esim. kuntajohtajapäivä Sodankylässä, kansanedustajamatka Tunturi-Lapissa ja hankkeiden työpajoja. Kuntakaavoittaja Teams:ia pidettiin ajankohtaisista aiheista 1-2 kk välein. Tietoa erilaisista

<p>kehittämisen kumppanina</p>		<p>aluekehittämistä tukevista tapahtumista välitettiin eri kohderyhmille (mm. kuntajohtajat, kuntien viestijät, elinkeinotoimi). Syksyllä 2023 Lapille haettiin omaa EU DIRECT -tietopistettä (2024 alkaen), jotta saisimme lisää resursseja tiedonkulun sujuvoittamiseen EU:sta lappilaisille ja lappilaisia mukaan tiiviimmin keskusteluun yhteisestä eurooppalaisesta tulevaisuudesta.</p> <p>Tekijöiden Lappi -hankkeessa tuettiin vahvasti kuntia työhyvinvoinnin edistämisessä. Tammikuussa 2023 järjestettiin hankkeen 6. koulutus Tiedolla johtamisesta Lapin kuntien hallinto henkilöstölle ja luottamus henkilöille. 20.4. hanke osallistui Torniossa valtuuston kokoukseen, jossa kerrottiin Tornion seurantatyöhyvinvointikyselyn tulokset ja käytiin keskustelua valtuutettujen kanssa työhyvinvoinnin kehittämisestä kunnassa. 21.4. järjestettiin kuntajohtajille työhyvinvoinnin valmennuspäivä. Kevään aikana kuntajohtajat saivat aktiivisesti tukea työhyvinvointiinsa mm. henkilökohtaisen psykologisen keskusteluavun ja coachauksen myötä. (Nämä eivät ole enää kevättä, mutta laitan jo tänne, koska hanke päättyessä: 16.8. Hyvä, parempi Lappi -työhyvinvointiseminaari ja 23.8. Vaikuttavuutta kehityskeskusteluihin, 7. koulutuspäivä kunnille työhyvinvoinnista. Lapin TE 24-koordinaatiohanke käynnistyi 5/2023. Hankkeen keskeinen tavoite on tukea tulevien työllisyysalueiden valmistelussa ja koordinoida tulevien työllisyysalueiden yhteistyötä, jotta uudistuksen tavoitteet toteutuvat. Syksyn 2023 aikana valmisteltiin tiekartta Lapin työllisyysalueille valmistelun tueksi. Vaelluskalatyöryhmä on vierailut Meri-Lapissa, Itä-Lapissa ja Tunturi-Lapissa.</p>
	<p>Olemme kaikkien kumppaneiden helposti tavoitettavissa.</p>	<p>Lapin liiton verkkosivuston saavutettavuuden eteen aloitettiin vuonna 2023 työ, joka valmistuu alkuvuonna 2024. Lapin liiton tiedotteissa, tapahtumissa ym. ajankohtaisissa artikkeleissa lisätietojen antajan yhteystiedot ovat selkeästi esillä ja yhteyshenkilö tavoitettavissa.</p> <p>Hankkeet ovat olleet kuntien tavoitettavissa matalalla kynnyksellä puhelimitse ja sähköpostitse. Esimerkiksi Tekijöiden Lappi -hankkeessa oli palvelulupaus: tulemme käymään kunnassa, kun tarvitsette meitä ja kunnat hyödynsivät tätä hankkeen aikana.</p>
	<p>Lisäämme vuorovaikutusta päättäjiemme kanssa.</p>	<p>Iltakouluja, Lapin liiton uutiskirje kaksi kertaa kuussa sekä hankkeiden uutiskirjeet.</p>

<p>Kehitämme viraston sisäisiä toimintamalleja sujuvan työn teon varmistamiseksi</p>	<p>Kehitämme liiton riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja ja otamme ne tiiviiksi osaksi liiton johtamista ja toimintaa.</p>	<p>Lapin liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus hyväksyttiin valtuustossa 11.12.2023. Uudistettu riskienhallinnan toimintamalli otettiin käyttöön kartoittamalla tiimeittäin toimintavuoden 2024 riskit. Riskianalyysit toteutetaan vuosisuunnittelun mukaisesti osavuosisiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä. Sisäisen tarkastuksen prosessia systematisoitiin ja toimintaohjeen laatiminen käynnistettiin.</p>
	<p>Otamme käyttöön ilmoituskanavan sekä päivitämme tietosuojan ja -turvan ohjeistukset ja toimintamallit.</p>	<p>Ilmoituskanava otettiin käyttöön maaliskuussa 2023. Tietosuojan- ja turvan ohjeistusten ja toimintamallien päivittäminen on työn alla ja tarkoitus saattaa valmiiksi vuoden 2024 aikana. Yhteiskäyttöiset postilaatit muutettiin jaetuiksi postilaatikoiksi ja mobiililaitteiden tietosuojaa- ja turvaa parannettiin.</p>
	<p>Tuemme vuosisuunnittelun ja -raportoinnin kehittämällä liiton johtamista.</p>	<p>Osavuosisiraportointia ja talousraportointia kehitetty. Uudistettu osavuosisiraportti laadittiin elokuussa 2023. Olemme tunnistanee tarpeen hallinnon vuosikellolle.</p>
	<p>Parannamme luottamushenkilöiden tiedonsaantia mm. sähköisen kokousjärjestelmän käyttöönotolla.</p>	<p>Sähköinen kokouspalvelu otettiin käyttöön vuoden 2024 ensimmäisessä hallituksen kokouksessa. Valtuuston koulutus ja käyttöönotto on keväällä 2024.</p>
<p>Ylläpidämme ja parannamme liiton henkilöstön työhyvinvointia</p>	<p>Kehitämme edelleen henkilöstön mahdollisuuksia monipaikkatyöhön.</p>	<p>Työhyvinvointikyselyssä selvitettiin hybridityön vaikutuksia työhyvinvointiin ja henkilöstön ajatuksia etätyön kehittämistä. Kohtaamisia toivotaan lisää.</p>
	<p>Loppuunsaatomme tehtävänvaativuuden arvioinnin uudistamisen.</p>	<p>Tehtävänvaativuuden arviointimalli hyväksyttiin maakuntahallituksessa 28.8.2023 ja käyttöönotettiin takautuvasti 1.6.2023 lukien.</p>
	<p>Kilpailutamme työterveyspalvelut.</p>	<p>Työterveyspalvelujen kilpailutus siirrettiin vuodelle 2024 tehtävien priorisoinnin ja Hanselin puitesopimuksen käynnistymisen vuoksi. Kilpailutuksessa hyödynnetään puitejärjestelyä.</p>

	Uudistamme työhyvinvointikyselyn.	Työhyvinvointikysely uudistettiin ja toteutettiin toukokuussa 2023. Tulosten purku toteutettiin ja toimenpiteet sovittiin henkilöstön strategiapäivillä elokuussa 2023.
	Edistämme toimitilojen myyntiä ja tilatarpeiden kartoittamista.	Välityspalvelun kilpailutus toteutettiin syksyllä 2023. Kilpailutuksessa ei saatu tarjouksia, minkä vuoksi välityspalvelun hankintaa jatketaan suorahankintana. Lisäksi vuoden 2023 aikana kartoitettiin mahdollisia ostajia tai vuokralaisia sekä mahdollisia vapautuvia toimitiloja, mikäli liiton nykyiset tilat saadaan myytyä.
	Otamme käyttöön työsuuhdepolkupyöräedun.	Työsuuhdepolkupyöräetu otettiin käyttöön toukokuussa 2023.
Edistämme vuorovaikutteista organisaatioviestintää	Tehostamme ja yhteensovitamme kuntien edunvalvontaviestintää.	Hallitusohjelmatavoitteiden ja Pohjoisen ohjelman edunajamisviestintää tehtiin koko kevätkausi tiiviissä yhteistyössä Lapin kauppakamarin ja Lapin Yrittäjien kanssa ennalta sovittujen suunnitelmien mukaisesti. Kunnille tiedotettiin hallitusohjelmatavoitteista aktiivisesti ja esimerkiksi Lapin liiton uutiskirjeessä nostettiin säännöllisesti aihetta edunajamisen etenemisestä ja tavoitteista.
	Tuemme viestintäosaamisen kehittämistä Lapin liitossa ja Lapin kunnissa koulutuksin sekä mahdollistamalla kuntakohtaisen sparrauksen.	Lapin kuntien viestintäverkostolle on järjestetty keväällä kriisiviestintäkoulutusta ja kutsuttu mukaan Pohjoinen23-harjoitukseen sekä sen ennakkotilaisuuksiin. Syyskuussa kunta- ja aluekehityspäivillä oli kuntaviestijöiden tapaaminen, missä käsiteltiin muun muassa Lappi-brändi 2.0 -hanketta ja työhyvinvointia. Lokakuun alussa oli luento informaatiovaikuttamisesta yhteistyössä Lapin alueellisen valmiustoimikunnan viestintäjaoksen kanssa. Kuntaviestijöiden työnohjausryhmä on pyörinyt säännöllisesti toukokuusta 2023 alkaen.

Talous

Lapin liiton tilikauden 2023 tulos oli 197 984,71 € ylijäämäinen, mikä johtui pääosin hyvin onnistuneen FEM2023-kaivoskonferenssin ansiosta.

Tilinpäätös

Lapin liiton valtuusto hyväksyi 12.12.2022 kokouksessaan vuoden 2023 talousarvion käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosioineen. Sitovuustasoksi valtuusto hyväksyi tuloslaskelman toimintatuotot ja –kulut vastuualueittain. Lapin liiton hallintosäännön mukaan maakuntahallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita talousarvion täytäntöönpanosta. Maakuntajohtaja hyväksyy talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelman.

Valtuuston hyväksymä käyttötalouden talousarvio oli 3 247 870 €, josta kuntarahoituksen osuus oli 2 631 100 €. Muuta rahoitusta (korkorahat ja FEM) oli budjetoitu 616 770 €. Tilikauden toteutunut ylijäämä oli 197 984,71 €, mikä johtui muun ohella FEM-konferenssin onnistumisesta.

Luottamusmieshallinto (valtuusto, hallitus, tarkastuslautakunta ja muu yleishallinto) kokonaisuutena oli 9 083,75 € ylijäämäinen. Hallituksen budjetti ylittyi 1 153,21 € johtuen suunniteltua useammasta kokouksesta. Valtuuston budjetti puolestaan alittui 5 262,04 € arvioitua vähäisemmistä kokouspalkkioista johtuen. Tarkastuslautakunta alitti budjettinsa 6 933,73 €, mikä johtui myös säästöistä kokouspalkkioissa. Muun yleishallinnon budjetti ylittyi 2 018,81 €:lla. Myös yleishallinnossa säästettiin kokouspalkkioissa, mutta joissakin kustannuksissa tapahtui pieniä ylityksiä, joten lopputuloksena oli pieni alijäämä.

Maakuntajohtajan vastualueen ylijäämä oli 14 132,57 €. Säästöjä syntyi henkilöstö- ja matkakuluista.

Hallinnon ja talouden vastualueella ylijäämää kertyi 37 781,93 €. Henkilöstökustannukset ylittyivät, mutta ICT-palveluissa syntyi säästöjä melkein 37 000 €. Hallinnon ja talouden vastualueella oli varauduttu pelastuslaitokselta mahdollisesti tulossa oleviin ICT- ja muihin kustannuksiin, joista ei budjettia laadittaessa vielä ollut tietoa. Loulta pelastuslaitokselta kertyi jonkin verran tuloja ja kustannuksia kertyi noin 11 000 €. Jonkin verran ylijäämää jäi myös vuokratilakustannuksista.

Kehittämisen ja rahoituksen vastualueen ylijäämä oli 10 524,21 €. Suurin ylijäämä syntyi henkilöstökuluista, koska tällä vastualueella oli sekä osa-aikaista työaikaa että hankkeille tehtyä työtä. Toisaalta hankkeiden omarahoitusosuudet ylittyivät reilusti. Majoitus- ja ravitsemis- sekä matkakustannukset ylittyivät noin 2 000 €.

Aluesuunnittelun vastuualueella henkilöstökustannukset ylittyivät noin 15 000 €, mikä oli hieman arvioitua pienempi ylitys. Hieman säästöä syntyi ostopalveluissa, joten budjetin ylitykseksi muodostui 9 773,08 e.

Vaikuttamisen ja FEMin osalta budjetti oli laadittu niin, että Vaikuttamisen vastuualueen alijäämä 90 592 € katetaan FEMin samansuuruisella ylijäämällä. FEMin ylijäämä oli 229 325,13 €, ja Vaikuttamisen alijäämä hieman budjetoitua isompi, jolloin ylijäämää kertyi lopulta 134 167,10 €. Alijäämää muodostui n. 94 500 € budjetoidun 90 592 €:n sijasta, mikä aiheutui hankkeiden omarahoitusosuuksien ja henkilöstökulujen ylittymisestä, mutta sitä kompensoi säästöt mm. matkakuluissa.

Johtavan työllisyysasiantuntijan osalta henkilöstökustannukset ylittyivät, mutta palvelujen ostosta syntyi säästöjä, jolloin lopputuloksena oli 2 068,23 €:n ylijäämä.

Vastuualueiden osalta on huomioitava, että huolimatta kunta-alan työehtosopimuksen palkankorotusratkaisusta useimmilla vastuualueilla muodostui ylijäämää. Henkilöstökulujen säästöt muodostuivat suurimmaksi osaksi siitä, että tehtiin 60-80 %:sta työaikaa joko kokonaan tai osan aikaa vuodesta. Muutamat työntekijät tekivät töitä myös hankkeille, jolloin osa heidän palkkakustannuksistaan siirtyi hankkeen kuluksi.

Käyttötalouden toteumavertailu

YLEINEN LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

VALTUUSTO

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	39 119	39 119	0	0
Toimintakulut	39 119	33 857	5 262	86,55 %
Toimintakate	0	5 262	5 262	0,00 %

HALLITUS

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	45 145	45 145	0	0
Toimintakulut	45 145	46 298	-1 153	102,55 %
Toimintakate	0	-1 153	-1 153	0,00 %

MUU YLEISHALLINTO

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	126 748	127 748	1 000	100,79 %
Toimintakulut	126 748	129 767	-3 019	102,38 %
Toimintakate	0	-2 019	-2 019	0,00 %

TARKASTUSLAUTAKUNTA

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	16 370	16 370	0	0
Toimintakulut	16 370	9 376	6 994	57,28 %
Toimintakate	0	6 994	6 994	0,00 %

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO YHTEENSÄ

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	227 382	228 382	1 000	100,44 %
Toimintakulut	227 382	219 298	8 084	96,44 %
Toimintakate	0	9 084	9 084	0,00 %

VARSINAINEN TOIMINTA**MAAKUNTAJOHTAJA**

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	328 647	328 667	20	100 %
Toimintakulut	328 647	314 534	14 113	95,71 %
Toimintakate	0	14 133	14 133	0,00 %

HALLINTO JA TALOUS

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	773 419	791 489	18 070	102,34 %
Toimintakulut	773 419	753 707	19 712	97,45 %
Toimintakate	0	37 782	37 782	

KEHITTÄMINEN JA RAHOITUS

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	371 896	374 005	2 109	100,57 %
Toimintakulut	371 896	363 481	8 415	97,74 %
Toimintakate	0	10 524	10 524	

ALUESUUNNITTELU

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	530 732	530 732	0	100,00 %
Toimintakulut	530 732	540 505	-9 773	101,84 %
Toimintakate	0	-9 773	-9 773	

VAIKUTTAMINEN

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	932 689	1 138 051	205 362	122,02 %
Toimintakulut	932 689	1 003 884	-71 195	107,63 %
Toimintakate	0	134 167	134 167	

JOHTAVA TYÖLLISYYSASIAANTUNTIJA

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	83 105	83 106	1	100,00 %
Toimintakulut	83 105	81 038	2 067	97,51 %
Toimintakate	0	2 068	2 068	

VARSINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	3 020 488	3 246 050	225 562	107,47 %
Toimintakulut	3 020 488	3 057 150	-36 662	101,21 %
Toimintakate	0	188 900	188 900	

LAPIN LIITON TEKNINEN TUKI KKT 2021-2027

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	365 369	349 947	-15 422	95,78 %
Toimintakulut	365 369	349 947	-15 422	95,78 %
Toimintakate		0	0	

POHJOISKALOTIN NEUVOSTO

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	95 000	91 802	-3 198	96,63 %
Toimintakulut	95 000	91 802	-3 198	96,63 %
Toimintakate	0	0	0	

POHJOISKALOTIN RAJANEUVONTAPALVELU

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot		132 040	132 040	
Toimintakulut		132 040	132 040	
Toimintakate	0	0	0	

INTERREG 2021-2027, TEKNINEN TUKI

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	93 453	103 897	10 444	111,18 %
Toimintakulut	93 453	103 897	10 444	111,18 %
Toimintakate	0	0	0	

KOLARCTIC ENI CBC

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	0	510 824	510 824	
Toimintakulut	0	510 824	510 824	
Toimintakate	0	0	0	

PROJEKTIT

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Toimintatuotot	1 084 287	1 806 856	722 569	166,64 %
Toimintakulut	1 084 287	1 806 856	722 569	166,64 %
Toimintakate	0	0	0	

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Käyttö-%
Vars. toiminnan käyttötalous tulot yhteensä	3 247 870	3 474 432	226 562	106,98 %
Vars. toiminnan käyttötalousmenot yhteensä	3 247 870	3 276 448	28 578	100,88 %
Vars. toim. Käyttötalous netto yhteensä	0	197 984	197 984	x
Kuntien jäsenmaksut vars. toiminta	2 631 100	2 631 100	0	

TULOSLASKELMA

	Talousarvio	Toteuma
Toim.tuotot luott. + vastualueet	3 247 870	3 474 432
Projektit + tekninen tuki, tulot	1 638 109	2 995 366
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>4 885 979</i>	<i>6 469 798</i>

Toim.kulut luott. + vastualueet	3 247 870	3 276 448
Projektit + tekninen tuki, kulut	1 638 109	2 994 214
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	<i>4 885 979</i>	<i>6 270 662</i>
TOIMINTAKATE		199 135
Rahoitustuotot ja kulut		-54
VUOSIKATE		199 082
POISTOT		0
SATUNNAISET TUOTOT		0
SATUNNAISET KULUT		-1 098
TILIKAUDEN TULOS	197 984	
Varausten vähennys	0	
Rahastojen vähennys	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	197 984	

Lapin liiton konsernitilinpäätös

Vuodelta 2023 ei ole laadittu konsernitilinpäätöstä, koska Lapin pelastuslaitos siirtyi Lapin hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Lapin liiton tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

T a s e		EUR		
01.01.2023 - 31.12.2023				
Ulkoinen		Kul. kausi 01-12	Tilivuosi 00-12	Ed. vuosi 00-12
0001 TASE				
1000 VASTAAVAA				
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT				
1200 Sijoitukset				
1201 Osakkeet ja osuudet				
1210 Muut osakkeet ja osuudet			422.356,34	422.356,34
1201 Osakkeet ja osuudet			422.356,34	422.356,34
1200 Sijoitukset			422.356,34	422.356,34
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT			422.356,34	422.356,34
1400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
1460 Muut toimeksiantojen varat	8.569.927,72	23.006.169,20		14.436.241,48
1400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8.569.927,72	23.006.169,20		14.436.241,48
1500 VAIHTUVAT VASTAAVAT				
1600 Saamiset				
1720 Lyhytaikaiset saamiset				
1721 Myyntisaamiset	-253.856,19	71.643,11		52.063,77
1780 Muut saamiset	-640.660,10	1.126.081,67		1.258.043,37
1720 Lyhytaikaiset saamiset	-894.516,29	1.197.724,78		1.310.107,14
1815 Siirtosaamiset				
1822 Muut siirtosaamiset	-95.747,89	142.094,43		33.767,41
1815 Siirtosaamiset	-95.747,89	142.094,43		33.767,41
1600 Saamiset	-990.264,18	1.339.819,21		1.343.874,55
1900 Rahat ja pankkisaamiset	-86.439,22	1.429.323,86		382.273,98
1500 VAIHTUVAT VASTAAVAT	-1.076.703,40	2.769.143,07		1.726.148,53
1000 VASTAAVAA	7.493.224,32	26.197.668,61		16.584.746,35
2000 VASTATTAVAA				
2001 OMA PÄÄOMA				
2002 Peruspääoma				
2015 Muut omat rahastot	-1.422,18	15.468,64		16.890,82
2040 Edellisten tilikausien yli/	41.213,22	285.117,88		964.918,86
2050 Tilikauden yli-/alijäämä	197.984,71	197.984,71		-42.413,72
2001 OMA PÄÄOMA	237.775,75	2.006.803,18		1.386.547,17
2300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
2301 Valtion toimeksiannot	4.082.873,18	12.949.103,63		8.866.230,45
2330 Muut toimeksiantojen pääoma	4.555.993,88	10.126.462,80		5.570.468,92
2300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8.638.867,06	23.075.566,43		14.436.699,37
2400 VIERAS PÄÄOMA				
2500 Lyhytaikainen				
2540 Saadut ennakot	225.465,58	263.865,06		38.399,48
2545 Ostovelat	-1.289.519,78	282.780,95		201.573,89
2550 Muut velat	13.293,35	95.731,99		82.438,64
2570 Siirtovelat				
2580 Lomapalkkajaksotus	21.995,45	337.782,66		315.787,21
2584 Muut siirtovelat	-354.653,09	135.138,34		123.300,59
2570 Siirtovelat	-332.657,64	472.921,00		439.087,80
2500 Lyhytaikainen	-1.383.418,49	1.115.299,00		761.499,81
2400 VIERAS PÄÄOMA	-1.383.418,49	1.115.299,00		761.499,81
2000 VASTATTAVAA	7.493.224,32	26.197.668,61		16.584.746,35

T U L O S L A S K E L M A

EUR

Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	Toteutuma/ v.al.	Vert. %	Toteutuma/ ed.v.al.	Vert. %
0003 TULOSLASKELMA				
3000 TOIMINTATUOTOT				
3001 Myyntituotot				
3080 Valtioltta saadut korvaukset	-0,11			
3100 Korvaukset kunnilta ja kun	2.631.100,00		2.631.100,00	
3130 Muut suoritteiden myyntitu	769.678,76		90.336,56	
3001 Myyntituotot	3.400.778,65		2.721.436,56	
3200 Maksutuotot				
3290 Muut palvelumaksut	21.276,25		23.496,49	
3200 Maksutuotot	21.276,25		23.496,49	
3300 Tuet ja avustukset	3.026.902,22		2.937.336,50	
3400 Muut toimintatuotot				
3410 Vuokratuotot	2.585,20		3.010,00	
3500 Muut toimintatuotot	9.171,63		3.445,57	
3400 Muut toimintatuotot	11.756,83		6.455,57	
3000 TOIMINTATUOTOT	6.460.713,95		5.688.725,12	
4000 TOIMINTAKULUT				
4001 Henkilöstökulut				
4002 Palkat ja palkkiot				
4003 Maksetut palkat ja palkki	-3.189.114,50		-3.185.925,94	
4004 Jaksotetut palkat ja palk	-21.031,70		-6.464,26	
4010 Henkilöstökorvaukset	30.265,88		16.454,26	
4002 Palkat ja palkkiot	-3.179.880,32		-3.175.935,94	
4100 Henkilösivukulut				
4101 Eläkekulut	-536.141,42		-629.563,73	
4150 Muut henkilösivukulut	-91.426,57		-110.947,03	
4100 Henkilösivukulut	-627.567,99		-740.510,76	
4001 Henkilöstökulut	-3.807.448,31		-3.916.446,70	
4300 Palvelujen ostot				
4340 Palvelujen ostot	-2.278.209,61		-1.598.386,34	
4300 Palvelujen ostot	-2.278.209,61		-1.598.386,34	
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavar				
4501 Ostot tilikauden aikana	-43.414,14		-47.599,60	
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavar	-43.414,14		-47.599,60	
4800 Muut toimintakulut				
4801 Vuokrat	-132.505,79		-136.382,43	
4800 Muut toimintakulut	-132.505,79		-136.382,43	
4000 TOIMINTAKULUT	-6.261.577,85		-5.698.815,07	
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	199.136,10		-10.089,95	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut				
6001 Korkotuotot	4.224,52			
6100 Muut rahoitustuotot	891,03		4,88	
6200 Korkokulut	-318,76		-28.751,33	
6300 Muut rahoituskulut	-4.850,38		-3.577,32	
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-53,59		-32.323,77	
6999 VUOSIKATE	199.082,51		-42.413,72	
8000 Satunnaiset tuotot ja kulut				
8100 Satunnaiset kulut	-1.097,80			
8000 Satunnaiset tuotot ja kulut	-1.097,80			
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	197.984,71		-42.413,72	

RAHOITUSLASKELMA 1.1.-31.12.2023

	2023	2023-2022	2022
	yhteensä	Muutos	yhteensä
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Vuosikate	199 082,51	1 056 659,46	-857 576,95
Satunnaiset erät	-1 097,80	13 882,35	-14 980,15
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-105 697,05	105 697,05
TOIMINNAN RAHAVIRTA	197 984,71	1 146 278,56	-948 293,85
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	0,00	1 495 462,56	-1 495 462,56
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	-1 124 949,12	1 124 949,12
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden.	0,00	-113 475,76	113 475,76
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	257 037,68	-257 037,68
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	197 984,71	1 403 316,24	-1 205 331,53
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	0,00	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	39 791,04	39 791,04	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	0,00	
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	68 939,34	68 929,37	9,97
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00	0,00
Saamisten muutos	990 264,18	607 696,27	382 567,91
Korottomien velkojen muutos	-1 383 418,49	-1 513 747,50	130 329,01
Muut maksuvalmiuden muutokset	-324 214,97	-837 121,86	512 906,89
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-284 423,93	-797 330,82	512 906,89
RAHAVAROJEN MUUTOS	-86 439,22	605 985,42	-692 424,64
Kassavarat 31.12	1 429 323,86	-86 439,22	1 515 763,08
Kassavarat 1.1.	1 515 763,08	-692 424,64	2 208 187,72
Rahavarojen muutos	-86 439,22	605 985,42	-692 424,64

Tilinpäätöksen liitteet

Taseen liitetiedot

Suunnitelman mukaiset poistot

Kuntayhtymän suunnitelman mukaisten poistojen laskennassa noudatetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta. Poistojen perustana oleva käyttöomaisuus on määritelty kirjanpitolain 12.3 §:ssä. Käyttöomaisuutta ovat esineet, erikseen luovutettavissa olevan oikeudet ja muut hyödykkeet, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa useampana kuin yhtenä tilikautena. Kuntajaosto on tarkentanut käsitettä siten, että mukaan käyttöomaisuutta ovat tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useamman kuin yhden tilikauden.

Investointimenojen aktivointirajaksi on vahvistettu 10 000 €. Rajan alle jäävät hankkeet ja hankinnat kirjataan suoraan tilivuoden menoksi ja ylimenevät aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Poistomenetelmät ja poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto 3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto 3 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto 5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto 3 vuotta
Muut	Tasapoisto 3 vuotta

Aineelliset hyödykkeet	Poistomenetelmä
Kiinteät rakenteet ja laitteet, muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet sekä koneet ja kalusto	Menojäännöspoisto 25 %
Atk-laitteet	Tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto 3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet, Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset**Poistomenetelmä**

Osakkeet ja osuudet

Ei poistoa

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

1210 Muut osakkeet ja osuudet

Kiinteistö Oy Vilhontalo-nimisen yhtiön osakkeet N:ot 0012848-0014242, N:ot 0019035-0023698, N:ot 0027046-0027136, N:ot 0028647-0028762

420 356,34 euroa

Yhteensä 6 266 kpl yhtiön osakkeita

1215 Muut osakkeet ja osuudet

Lapin Informaatioteknologia Lapit Oy

2 000,00 euroa

YHTEENSÄ**422 356,34 €****Oma pääoma**

	Kul. kausi 01-12	Tilivuosi 00-12	Ed. vuosi 00-12
2000 VASTATTAVAA			
2001 OMA PÄÄOMA			
2002 Peruspääoma		1.508.231,95	447.151,21
2015 Muut omat rahastot	-1.422,18	15.468,64	16.890,82
2040 Edellisten tilikausien yli/	41.213,22	285.117,88	964.918,86
2050 Tilikauden yli-/alijäämä	197.984,71	197.984,71	-42.413,72
2001 OMA PÄÄOMA	237.775,75	2.006.803,18	1.386.547,17
----	....		

Peruspääomaan on lisätty pelastuslaitoksen hyvinvointialueelle siirtymisen takia Lapin liitolle jäänyt lomapalkkavaraus 1 061 080,74 €. Edellisten tilikausien ylijäämä-/alijäämää pienentää pelastuslaitoksen vuoden 2022 tappio 864 120,36 €. Näiden lisäksi edellisten vuosien ylijäämä-/alijäämätilille on tehty seuraavat oikaisut:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län, Infopoint 2014-2015 saamatta jäänyt rahoitusosuus 30 102,53 €
- Belgiasta palkatun työntekijän osalta maksetut työntekijämaksut 12 477,40 €
- Lapin pelastuslaitoksen v. 2022 tapaturmavakuutuksen liikaa kirjattu velka 32 801,53 €
- Lapin pelastuslaitoksen v. 2022 työterveyshuollon korvauksesta kirjattu saamisiin liian vähän 50 991,62 €

Näiden kirjausten yhteisvaikutus kasvattaa voittovaroja 41 213,22 €.

Taseen ulkopuoliset vakuudet ja vastuut

Kiinteistö Oy Vilhontalon remonttilainan laskennallinen lainaosuus 31.12.2023	312 546,27
Pohjolan Osuuspankki, limiitti 500 000 €, velkaosuus 31.12.2023	0,00
Toimitilavuokra Korkalonkatu 6 a 3/ 1097 €/kk(1.1.-31.12.2024)	13 164,00
Vuokrasopimukset (käyttöleasing)	Vuokravastuut
1281097001 Canon iRADVANCE DX C3725i postimaksukone 2020-2024 (sis. vakuutus) (vuoden 2024 osuus 1324,32 €)	1 324,32 1 324,32
715584 Konica Minolta Bizhub C558 monitoimilaite 2022-2024 (sis. vakuutus) Konica Minolta Bizhub C558 monitoimilaite 2020-2023 (sis. vakuutus) (toinen monitoimikone irtisanotaan 2024)	1 722,08 2 018,56
498910 Konica Minolta C3351 kopiokone (2022-2023)	167,58
791972 2*Konica Minolta LK-110V2 oheislaitteet (v. 2023) Lapit Oy, tietokoneleasingit 2024-2028 (vuoden 2024 osuus 17 292,93 €)	927,15 51 146,21 17 292,93
YHTEENSÄ	57 305,90

Jäsenkuntien peruspääoma ja äänimäärä valtuustossa

Lapin liiton peruspääoma 447 151,21 €
Pelastuslaitokselta siirtynyt pääoma 1 061 080,74 €

Kunta	%-osuus	Osuus perus- pääomasta €	Osuus pelan perus- pääomasta	Yhteensä	Ääni- määrä
Enontekiö	0,87 %	3 890,22 €	9 231,40 €	13 121,62 €	1
Inari	3,74 %	16 723,46 €	39 684,42 €	56 407,87 €	2
Kemi	14,05 %	62 824,75 €	149 081,84 €	211 906,59 €	6
Kemijärvi	4,83 %	21 597,40 €	51 250,20 €	72 847,60 €	3
Keminmaa	5,40 %	24 146,17 €	57 298,36 €	81 444,53 €	3
Kittilä	2,97 %	13 280,39 €	31 514,10 €	44 794,49 €	2
Kolari	1,84 %	8 227,58 €	19 523,89 €	27 751,47 €	2
Muonio	1,30 %	5 812,97 €	13 794,05 €	19 607,02 €	1
Pelkosenniemi	0,57 %	2 548,76 €	6 048,16 €	8 596,92 €	1
Pello	2,07 %	9 256,03 €	21 964,37 €	31 220,40 €	1
Posio	1,78 %	7 959,29 €	18 887,24 €	26 846,53 €	1
Ranua	1,73 %	7 735,72 €	18 356,70 €	26 092,41 €	2
Rovaniemi	32,37 %	144 742,85 €	343 471,84 €	488 214,68 €	15
Salla	2,01 %	8 987,74 €	21 327,72 €	30 315,46 €	1
Savukoski	0,74 %	3 308,92 €	7 852,00 €	11 160,92 €	1
Simo	1,99 %	8 898,31 €	21 115,51 €	30 013,82 €	1
Sodankylä	4,70 %	21 016,11 €	49 870,79 €	70 886,90 €	3
Tervola	1,69 %	7 556,86 €	17 932,26 €	25 489,12 €	1
Tornio	12,36 %	55 267,89 €	131 149,58 €	186 417,47 €	7
Utsjoki	0,73 %	3 264,20 €	7 745,89 €	11 010,09 €	1
Ylitornio	2,26 %	10 105,62 €	23 980,42 €	34 086,04 €	2
YHTEENSÄ	100,00 %	447 151,21 €	1 061 080,74 €	1 508 231,95 €	57

Jäsenkuntien maksuosuudet 2023

Nimi	Kunnallis- ja yhteisöverosuus 2021	%	Maksuosuus 2023 (sis. TYP)	Maksuosuus 2022 (sis. TYP)	Muutos € (2023-2022)
Enontekiö	6 145 580	0,88 %	23 232	22 997	235
Inari	26 634 932	3,83 %	100 686	98 076	2 610
Kemi	87 174 117	12,52 %	329 538	333 943	-4 405
Kemijärvi	26 736 833	3,84 %	101 071	102 550	-1 479
Keminmaa	34 817 275	5,00 %	131 617	133 861	-2 244
Kittilä	25 506 694	3,66 %	96 421	97 115	-694
Kolari	13 191 775	1,90 %	49 868	47 947	1 921
Muonio	9 639 120	1,38 %	36 438	35 781	657
Pelkosenniemi	3 773 636	0,54 %	14 265	13 648	617
Pello	11 829 237	1,70 %	44 717	44 139	578
Posio	9 705 503	1,39 %	36 689	37 836	-881
Ranua	9 778 664	1,40 %	36 966	37 570	-870
Rovaniemi	254 937 664	36,63 %	963 720	961 501	2 219
Salla	11 442 654	1,64 %	43 256	41 522	1 734
Savukoski	4 917 729	0,71 %	18 590	16 948	1 642
Simo	11 413 913	1,64 %	43 147	44 261	-1 114
Sodankylä	37 169 540	5,34 %	140 509	136 645	3 863
Tervola	9 614 910	1,38 %	36 347	37 130	-783
Tornio	84 965 571	12,21 %	321 189	324 346	-3 157
Utsjoki	4 320 415	0,62 %	16 332	16 347	-15
Ylitornio	12 301 026	1,77 %	46 501	46 937	-436
YHTEENSÄ	696 016 200	100,00 %	2 631 100	2 631 100 0	

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot

	2023	2022
	€	€
Toimintatuotot		
Myyntituotot		
Jäsenkuntien maksuosuudet	2 631 100,00	2 631 100,00
Muut varsinaisen toim. tuotot *	781 435,48	96 792,13
Myyntituotot yhteensä	3 412 535,48	2 727 892,13
Maksutuotot		
Tuet ja avustukset		
Tuet ja avustukset valtiolta	562 862,44	312 180,26
Tuet ja avustukset EU:lta	1 836 046,31	2 028 103,57
Maakunnan kehittämisraha	0,00	-5,09
Muut tuet ja avustukset	627 993,47	597 057,76
Tuet ja avustukset yhteensä	3 026 902,22	2 937 336,50
Muut toimintatuotot		
Muut tuotot	21 276,25	23 496,49
Toimintatuotot yhteensä	6 460 713,95	5 688 725,12

* Muihin varsinaisen toiminnan tuottoihin sisältyy FEM2023 tuotto 767 654,76 €

Toteumavertailu varsinainen toiminta/projektitoiminta 31.12.2023

	Varsinainen toiminta	Projektitoiminta	Yhteensä
Toimintatuotot	3 474 433	2 986 281	6 460 714
Henkilöstökulut	-1 877 366	-1 930 082	-3 807 448
Palvelujen ostot	-1 271 017	-1 007 193	-2 278 210
Aineet ja tarvikkeet	-31 725	-11 689	-43 414
Vuokrat	-96 378	-36 128	-132 506
Korko- ja rahoituskulut	1 136	-1 189	-53
Satunnaiset kulut	-1098	0	
Vuosikate	197 985	0	197 985

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Tilintarkastajan palkkiot

Vastuualue	KPMG Oy	VM Controller
Varsinainen toiminta	10 175 €	
Tarkastuslautakunta	3 800 €	
Hankkeet ja ohjelmat	10 425 €	24 148 €
Yhteensä	24 400 €	24 148 €

Tilintarkastuksesta on vuonna 2023 vastannut KPMG Oy. Lisäksi ENI CBC-ohjelmaa on tarkastanut Valtiovarainministeriön Controller-toiminto.

Henkilöstön määrä

Henkilöstö 31.12.2023	Vakinaiset	Määräaikaiset
Varsinainen toiminta	22	1
Muu toiminta	2	1
EU-ohjelmat ja PKN	14	5
Hankkeet	0	15
Yhteensä 60	38	22

(Muu toiminta = FEM, Vaelluskala, työllisyysasiantuntija)

Henkilöstökulut

	2023	2022
Rahapalkat	3 189 115	3 185 926
Jaksotetut palkat	-21 032	-6 464
Palkat yhteensä	3 168 083	3 179 462
Eläkekulut	536 141	629 564
Muut henkilösivukulut	91 427	110 947
Henkilöstökorvaukset	-30 266	-16 454
Henkilöstökulut yhteensä	3 765 385	3 903 519
Ohjelmien ja hankkeiden osuus henkilöstökuluista	1 888 019/ 50,14 %	2 032 427/ 52,07 %

Johdon palkat ja palkkiot (sis. maakuntajohtaja ja vastualuejohtajat)

	2023	2022
Johdon palkat	487 513	433 842
Eläke- ja henkilösivukulut (noin)	97 039	89 111
Yhteensä	584 553	522 953

Maksetut puolueverot

Lapin Kokoomus	1 183,50 €
Keskusta Lapin piiri	2 244,50 €
Keskusta Peräpohjolan piiri	1 711,00 €
Lapin Sos.dem. piiri	1 217,00 €
Vasemmistoliiton Lapin piiri	1 278,75 €
Lapin Vihreät	622,50 €
Perussuomalaisten Lapin piiri	737,00 €
Yhteensä	8 994,25 €

Tunnuslukuja

Kokonaistalous	2023	2022
Toimintakate	199 136	-10 090
Vuosikate	199 083	-42 414
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Tilikauden tulos	197 985	-42 414
Rahastojen muutokset	-1422,18	0
Toimintatuotot/toimintakulut	103,20 %	99,01 %

Tase	2023	2022	Muutos
Omavaraisuusaste-%	68,55 %	64,55 %	4,00 %
Lainakanta 31.12.2023	0	0	

Liiton maksuvalmius tilikaudella 1.1.-1.12.2023 on ollut hyvä.

Maakuntahallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Maakuntahallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 197 984,71 € siirretään edellisten tilikausien ylijäämä-/alijäämätilille.

LAPIN LIITTO

Rovaniemellä 11.3.2024

LAPIN LIITON HALLITUS

Katri Kulmuni

Riitta Savukoski

Susanna Junttila

Petteri Salmijärvi

Mikko Pyhäjärvi

Antti Mäkituomas

Kari Koivumaa

Päivi Heiskanen

Juhana Kelloniemi

Pekka Tiitinen

Maria-Riitta Mällinen

Juhani Juuruspolti

Henri Ramberg

Sari Ekorre

Riikka Karppinen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Rovaniemellä . 2024

Juha Väärälä, KPMG OY
JHT, KHT